

Setkání

BISKUPSTVÍ ČESKOBUDĚJOVICKÉ

prosinec 2020 / ročník XXX

Česká mše
vánoční J. J. RYBY
Jsi NEGATIVNÍ?

Kaplaní sv. Korony

Prostě jsem věděla,
že chci pomoci

NAKLADATELSTVÍ PAULÍNKY

Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1, Tel.: 224 818 757,
On-line knihkupectví: www.paulinky.cz, objednavky@paulinky.cz

Gregory Boyle

Kérky na srdci: síla milosrdenství bez hranic

Autor je americký jezuita, který už více než třicet let požehnaně působí mezi mladistvými členy gangů v Los Angeles. Otec Greg je vynikající a vtipný vypravěč, ale především Boží muž na svém místě, vyzařující Kristův soucit a bezpodmínečné přijetí. Rázi teorii, že násilí a věznění ještě nikoho nenapravilo, zatímco láska a přijetí ano. Zástupy proměněných životů jsou důkazem toho, že ví, co říká, a že evangelium není utopie.

brož., 336 s., 349 Kč

Anna Mátková FSP

Expedice Bible: základní výbava

Nepřipadá vám Bible jako džungle? Nepřehledná, velká, plná nástrah? Pak se vám bude hodit průvodce, podobně jako při putování neznámou krajinou. Tato příručka upozorňuje na to, co v „biblické krajině“ stojí za „návštěvu“, varuje před nástrahami, jaké mohou číhat ve špatném stylu čtení, a též napovídá, jak vytěžit z „návštěvy biblické džungle“ co nejvíce. Kromě toho vlévá nadšení, je srozumitelná a stručná. Jinými slovy, mohla by se též jmenovat: „Co jste chtěli vědět o Bibli, a báli jste se zeptat, protože víte, že byste to měli už dávno vědět.“

brož., 179 s., 229 Kč

Stormie Omartianová

Vánoční zázrak

Známa americká autorka tentokrát opustila své obvyklé téma modlitby za druhé a sepsala dílko, v němž vypráví události Kristova narození současným jazykem. Součástí každé kapitoly je úryvek z Písma svatého a modlitba. Kniha nás může provázet dobou adventní, ale nabízí se i jako milý vánoční dárek.

váz., 128 s., 249 Kč

Sophie de Mullenheim

Přízrak z Kolosea

Nový titul z pera známé francouzské spisovatelky přenesla mladé čtenáře zpět do starověkého Říma, kdy se kvůli pronásledování museli křesťané skrývat v katakombách. Příběh tří kamarádů, kteří při potyčce se zloději narazí na „přízrak“, zaujme nejen chlapce, ale i dívky se smyslem pro dobrodružství.

brož., 232 s., 259 Kč

Edmond Prochain

Anděl strážný jde do školy

Když andílek Trdliel pospíchá do školy pro anděly strážné, spadne z obláčku a přistane na stromě, přímo před oknem malého Aleše, chlapce, jehož má na starosti. Tehdy začíná jejich veselé dobrodružství... Laskavý a humorný příběh pro děti od 4 let.

brož., ilustrováno, 64 s., 149 Kč

Anna Penna

9 dní k přiblížení se tajemství Vánoc

Nověna je inspirována zamyšlením papeže Františka z exhortace Amoris laetitia (Radost z lásky). Na každý den pak připadá i jedna z událostí spjatých s Ježíšovým narozením. Ponoříme se tedy do tajemství Vánoc, aby přetvořilo náš život.

brož., 80 s., 95 Kč

Obsah

Editorial	3
Česká mše vánoční Jakuba Jan Ryby, klenot duchovní hudby	4
„Jsi negativní?“	6
Kaplaní sv. Korony	8
„Prostě jsem věděla, že chci pomoci“	10
Slovo života pro děti	12
Dlouhá cesta k oltáři P. Xavera Kobzy aneb ohlédnutí za stoletím lidského života a kněžské služby	14
25 LET RADIA PROGLAS	15
Když na Kampě sněžilo a v Kamenném Újezdě kvetly růže	16
Sledujte na internetu cyklus přednášek ČESKÉ NEBE	18
Tři králové přijdou a koleda zazní!	18
Odešla žena, která sloužila Bohu v člověku	19
Personalia	19
Modernizace učeben Teologické fakulty JU	20
Nebojte se!	21
Audioseriál „Výchova dětí ve víře“	21
Třicáté narozeniny Bigy	22
Virtuální příprava dětí na 1. svaté přijímání a na 1. svátost smíření	23

Měsíčník AKTUALITY – SETKÁNÍ

Vydává Biskupství českobudějovické

Kontakt: Biskupská 4, 370 01 České Budějovice,
e-mail: setkani@bcb.cz

Redakční rada: JUDr. Jan Kotous – předseda,
P. Dr. Zdeněk Mareš Th.D., Mgr. Ondřej Doskočil, Th.D.

Šéfredaktor: Ing. Petr Samec, Dr.

Grafika a sazba: Zuzana Prokopová

Tisk: Inpress a.s., České Budějovice

Evidenční číslo MK ČR E 6603

ISSN 1212-8074

**Redakce si vyhrazuje právo na úpravu a krácení rukopisů
a nezodpovídá za obsah inzerce.**

Uzávěrka příštího čísla je 10. 12. 2020

Vážení odběratelé, náklady na výrobu jednoho čísla činí 25 Kč. Přispět na ně můžete formou daru pro diecézi na účet Biskupství českobudějovického u Sberbank cz, a.s.: 4120000636/6800, variabilní symbol 11. Účtárna biskupství na vyžádání vystaví doklad o daru pro daňové účely..

Foto na titulní straně: Rybovy varhany, historický nástroj z roku 1750; Foto: archiv Huberta Hoyera

Foto: archiv Ondřeje Doskočila

Rozhovor nemocničního kaplana O. Doskočila s pacientem v době předcovidové. O práci nemocničních kaplanů v době pandemie čtěte v článku na straně 8.

Editorial

Milí čtenáři,

máme před sebou poslední prosincové číslo našeho Setkání roku 2020. Většina lidí v prosinci myslí na Vánoce, ale těm předchází čtyři týdny přípravy – doba adventní. V letošním mimořádném roce si mnozí říkají: „Budou Vánoce? A jaké budou?“

Mám pro Vás radostné ujištění: Budou a možná právě pro vnější okolnosti, které nás v mnohém vnějším omezují, budeme mít příležitost jít k podstatě, prožít nádherné Vánoce s tím nejpodstatnějším. Vánoce jsou oslavou narození Spasitele světa, Ježíše Krista. Nic by nám nikdy nemělo zastínit tuto podstatnou skutečnost.

V době adventní se možná těšíme na všechno pěkné, co zažijeme o Vánocích: dobrou náladu, dobré jídlo, idylu u jesliček. Adventní čas ale není určen k čekání na tyto příjemné zážitky. Máme očekávat hlavně Toho, který se nám dokáže přiblížit více než my sami sobě.

Advent je vstupní branou, jíž musíme projít, abychom vešli do vánoční svatyně. U této brány stojí dvě postavy, které se nás ptají, proč chceme vstoupit. Jedna postava velká, silná. Muž oděný do šatů z velbloudí srsti, hlas volajícího na poušti: „Vyrovnějte cestu Pánu!“

Druhá postava je bezmocná žena, která čeká dítě. Mlčí, pozorně soustředěná na to, co se děje v jejím životě. Tiše šeptá: „Jsem služebnice Páně.“

Jan Křtitel a Panna Maria nevyhlízejí lepší časy, ani zábavné a vánoční náladou prodchnuté události. Čekají na Boha a vědí, že jsou-li připraveni Ho přijmout, nic nemůže zabránit Jeho příchodu. Víme-li to i my, pak prožíváme Advent a Vánoce správně!

Mons. Pavel Posád, světitel biskup českobudějovický

Napište redakci

Vážení čtenáři, uvítáme vaše názory a reakce na příspěvky v časopisu Setkání. Zapojit se můžete také formou diskusních příspěvků k jednotlivým nabízeným tématům, a to sdělením vlastního názoru či osobní zkušenosti.

Vaše reakce a příspěvky posílejte na e-mailovou adresu: setkani@bcb.cz, nebo na adresu redakce: Redakce časopisu Setkání, Biskupská 4, 370 01 České Budějovice

Česká mše vánoční Jakuba Jana Ryby, KLENOT DUCHOVNÍ HUDBY

Na samotném severu českobudějovické diecéze se rozkládá starobylá farnost Starý Rožmitál, jejímž duchovním centrem je farní kostel Povýšení sv. Kříže, založený v 1. čtvrtině 13. století. Zde v letech 1788–1815 působil jako regenschori rožmitálský učitel Jakub Jan Ryba (1765–1815). Jeho rozsáhlé a dosud nepoznané dílo (cca 1500 skladeb) a odkaz předávaný hrstkou obdivovatelů po více než dvě století je pozoruhodným dokladem Rybovy zbožnosti, nevšední píle a horlivé služby škole i kostelu.

Základem veškeré výchovy je Bůh a náboženství. Konečným cílem je láska k Bohu a k bližnímu, šťastný život, dobré mravy, opodstatněná poslušnost k panovníkovi a k těm, kteří jsou ustanoveni Nejvyšším, aby řídili lidstvo.

Jakub Jan Ryba, Školní deník 1794

Při žádném předmětu necítím se tak spokojen, jako když hovořím s dětmi o náboženství a ctnosti... Je pro mne radost, jestliže vidím, že moji žáci ty drahé nauky, které jim vštěpuji, nejen slyší a znají, ale také jim rozumějí a jimi se řídí. (...) Bůh miluje veselou mysl a ta přestí jen z nezkažené duše. – Mé děti se modlí – pojď a viz – jak se modlí – cítí, co se modlí! Jednají, aniž jsou chváleny.

Jakub Jan Ryba, Školní deník 1798

Skladatel musí umět promluvit k různým srdcím a to dokáže, když své kusy skládá celým srdcem.

Jakub Jan Ryba

K Vánocům neodmyslitelně patří **Slavnostní mše věnovaná oslavě narození Pána Ježíše Krista, v jazyce českém do hudby uvedená Jakubem Janem Rybou, učitelem a ředitelem rožmitálského kůru roku 1796 v 31 letech jeho věku**, známá pod názvem Česká mše vánoční „Hej, mistře“, kterou můžeme bez váhání považovat za nejslavnější českou vánoční skladbu všech dob.

Náleží k těm skladbám, které nás dokážou při každém setkání nebyvale obohatit, ale vždy jen v takové míře, jakou jsme k tomu disponováni, tedy jakým dílem je naše srdce schopno a ochotno přijmout jejich poselství. Rybova hudba není zdaleka určena jen našemu sluchu, nemá se jen líbit, rozhodně nemá být hudební kulisou stresujících nákupů, příprav štedrovecerního stolu nebo jen souborem melodií navozujících „kouzelnou“ atmosféru Vánoc hluboko v adventní době. Díky své duchovní podstatě míří mnohem hlouběji, až do našeho nitra. Je jen na nás, zda je na to naše nitro patřičně připraveno.

Cílem chrámové hudby je vzkřísit bohobojné city shromážděných křesťanů a dodat jim více síly. Dále má církevní hudba tomuto shromáždění vštěpovat pravou zbožnost, posilovat a zachovávat ji v srdcích. Také chce smyslově představit slávu Všemohoucího a povzbudit nás, abychom Boha uctívali. A nakonec vede k tomu, že do ní vetkne svou celou duchovní bytost, a tak společně s ní zcela odpoutání od pozemských věcí v duchu prožíváme Boží moudrost, všemohoucnost a lásku.

Jakub Jan Ryba

Hubert Hoyer

Rybovo krédo „Co jde od srdce, jde k srdci“, se z jeho strany v míře vrchovatě naplnilo při tvorbě textu a kompozici jeho nejslavnějšího díla. Ale z naší strany již to tak jednoznačné není, neboť žijeme ve zcela odlišné době, odtrhávání od duchovních základů naší civilizace, kdy většina žije „nějakou“ svou víru ve skrytosti, v době, ve které nám mnohé schází, přestože je to nadosah. A všechno to, po čem toužíme, k čemu směřujeme, co nás naplňuje, to, co tak intenzivně a ne náhodou vnímáme právě o vánočních svátcích, vyzpívalo zbožné autorovo srdce, a to s nebyvalou intenzitou. Vlastně zcela nenápadně, neokázale, ale také mimořádně a neopakovatelně.

Uděl nám všem pokoj svatý, po němž všichni dychtíme.

Jakub Jan Ryba, Česká mše vánoční, Ad Agnus

Českou mši vánoční má v povědomí doslova celý hudebně poučený svět. Opakovaně se s ní setkávají i ti, kteří tzv. nevěří nebo víru veřejně nepraktikují, ale nechávají se oslovit živelnou radostností, srozumitelností, a z pohledu posluchače jistou nenáročností hudebního zpracování. Teprve když se ptáme po smyslu a podstatě skladby, pak se i od těch, kteří ji mnohokrát „slyšeli“, dočkáme jen rozpačitých odpovědí. Také ono bodré zvolání mladého pastýře „Hej, mistře“, jímž budí ze spaní nejstaršího pastýře, správce ovčína a dodává „vzhledni na jasnost, nebes na švarnost, krásu uhlídáš v tento noční čas“, je mnohdy chápáno zcela nelogicky a nepatřičně.

Setkání pastýřů oslovených Božím poslem s narozeným Božím Synem je pro podstatnou část veřejnosti jen pozůstatkem především kvůli dětem udržované lidové tradice, Dítě Boží pouze prostředkem komerce nebo součástí jakéhosi „pohádkového“ vyprávění.

Ale pro všechny, kteří opravdově a upřímně hledají smysl života, je tu Česká mše vánoční jako jedinečná modlitba – plná chval, klanění, díky i proseb, kterým můžeme rozumět všichni. Modlitba zpřítomněná, spontánní, stále aktuální, plná vroucnosti, která však vyžaduje pokorné a otevřené srdce, a to jak ze strany interpretů, tak „posluchačů“.

Za více než dvě století existence už zažila mnohé, ať už to byl následek nepochopení nebo mnohdy problematické interpretace, jejíž příčinou je postupná ztráta hudebnických i pěveckých dovedností, kterými naši předkové disponovali v míře vrchovaté, protože s hudbou vyrůstali a to, co sami nezahráli či nezaspívali, jednoduše nebylo.

Vznikla ale v době, kdy nebylo třeba připomínat všeobecné křesťanské zásady, neboť byly dány jako součást každodenního života. Lidem Rybovy doby nebylo třeba vysvětlovat, co jsou Vánoce, kdo jsou pastýři, kde je Betlém, nebo dokonce, kdo je Ježíš. Prostý člověk sedřený každodenní prací měl v povědomí svátky liturgického roku a uměl je slavit a vánoční období tehdy trvalo 40 dnů. To vše dnešní svět většinou nepraktikuje, nevyznává, ale mnohdy ani nezná.

Českou mši vánoční mnozí pro její srozumitelnost a živelnost milovali, jak dokazují mj. díla Jiráskova a Baarova, ale jiní ji za to samé odsuzovali. V 2. polovině 20. století se z českých kůrů postupně vytráceli výkonní zpěváci a hudebníci, v kostelích začal v hojné míře zpívat „lid“, a kvůli politickému tlaku tu zůstali jen ti nejstatečnější, kteří byli pro své přesvědčení ochotni riskovat i svou existenci.

Také kvůli odmítavému postoji některých církevních kruhů, kterým na jedné straně nevadila naivnost textů těch nejjednodušších lidových koled, které se při mších zpívají dosud, ale Českou mši vánoční při bohoslužbě „nestrpěly“, byla přesunuta do světských prostor – divadel a koncertních sálů. V podání profesionálních zpěváků a hudebníků tu byla k dispozici všem, které by z pohledu tehdejších „mocných“ mohl duchovní prostor přeci jen „poznamenat“.

Koncertní provádění je i dnes v době svobody nejrozšířenější formou její interpretace, a to i v kostelích a třeba nepatříčně v adventní době. Neškolení zpěváci a hudebníci, kterých je i tak zoufale málo, často nemohou nárokům skladby dostát. A pak je tu mnoho nahrávek, které jsou po ruce a jejich poslech je mnohem jednodušší a příjemnější než chladný kostel. Dočkala se však i politováníhodného obvinění z neliturgičnosti, které však musíme rezolutně odmítnout. Přestože zde Ryba nezhudebňuje tzv. ordinarium, což bylo podstatou tehdejších latinských mešních skladeb, neznamená to, jak bývá často dodnes mylně interpretováno, že by tyto zcela zásadní liturgické texty popřel, či nahradil svými, neboť části své vánoční mše nenazývá Kyrie, Gloria, Credo, jak chybně uvádí drtivá většina jejich notových záznamů, ale vždy Ad Kyrie, Ad Gloria, Ad Credo, tedy určené ke Kyrie, ke Gloria atd. A ony se také z liturgie nikam neztratily, nýbrž zaznívaly ústy kněze, jehož role se od liturgie, jak ji známe dnes, v mnohém odlišuje.

Ryba byl velkým znalcem a ctitelem posvátné liturgie a její službě zasvětil jako regenschori a hudební tvůrce celý svůj

Rybovy varhany, historický nástroj z roku 1750

Foto: archiv Podbrdského muzea v Hořámkách p. Třemšínem

produktivní život. Česká mše vánoční naopak s tehdejší liturgií hluboce koresponduje, dotváří a umocňuje ji, pomáhala tehdejšímu člověku intenzivněji vnímat liturgické dění i skrze český text, nejen je „pasivně sledovat“, neboť s ním tvoří jeden celek. Ne náhodou pějící dva soprány „*Sláva budiž Bohu velikému*“ v části Ad Gloria a pastýři záměrně dospějí po velkých přípravách a přípravě darů do Betléma v části Ad Offertorium a po mistrově výzvě „*Dary mu obětujeme a je srdcem celujeme*“ a společné prosbě „*Obejmi nás láskou svou, potěš tváří milostnou, obdař všechny milostí, zblaž nás věčnou radostí...*“ přednášejí svůj láskyplný hudební dar narozenému Spasiteli.

Zcela náležitě zaznívá v části Ad Sanctus „*Nebe hlásej „Svatý“, obloho zni „Svatý“. „Svatý, Svatý“ země pěj, chválu Bohu v síle dej. Nejvyšším onť Pánem jest, nejvyšší mu budiž čest*“ a podobně také v Ad Agnus několikrát se opakující niterná prosba „*Uděl nám všem pokoj svatý*“. Zcela nenápadné ujištění „*Zejtra zas přijdem, chválit tě budem*.“ dokazuje nekonečnost Boží chvály, v níž bychom měli setrvat.

Zcela v intencích závěrečné modlitby tehdejší liturgie směřované k Nejsvětější Trojici zaznívá závěrečný Chorus jako parafráze posledního starozákonního žalmu 150, v němž je Trojjediný Bůh oslaven prostřednictvím rozličných hudebních nástrojů, „*písňemi, modlitbami, milováním...*“ vrcholící závěrečnou doxologií a trojím Amen.

A takových souvislostí bychom zde našli celou řadu. Stačí jen moci a chtít porozumět geniálnímu textu, který Ryba vytvořil a neméně znamenitým hudebním zpracováním, barvitou instrumentací a citlivým vedením hlasů nebývale umocnil.

Rybovi šlo o hluboký prožitek mysteria svaté noci na pevném základě, kterým je liturgie, se vši prostotou na jedné a velebností na druhé straně. Každý, kdo se snaží opravdově prožít liturgii s Českou mší vánoční, se stává součástí nekonečného zástupu směřujícího a dospívajícího do Betléma a nalézajícího narozené Dítě, Spasitele světa. Díky ní stojíme před Kristem v touze se ho dotknout a spočinout u jeho nohou právě v okamžiku svatého přijímání, kdy máme padnout na kolena a žasnout, zbaveni pýchy, povrchnosti a zahleděnosti do sebe, majíce srdce chudých pastýřů, s nimiž můžeme v části Ad Sanctus et Elevationem Rybovými ústy prosit: „*Ó, Dítě, dodej milosti, ať s Tebou vejdem v radosti blažené věčnosti*“.

Ivana Hoyerová a Hubert Hoyer
www.jakubjanryba.cz

„Jsi negativní?“

Vážení a milí čtenáři,

v poslední době v naší společnosti můžeme být svědky zvláštního fenoménu. Když se například na ulici potkáme s nějakým známým, tak jsme obvykle zvyklí, že většinou tu konverzaci začínáme otázkou: „*Jak se vám daří?*“ nebo „*Jak se máte?*“. Teď ta otázka často zní: „*Jste negativní?*“ Není se co divit, že ta naše komunikace se v poslední době trochu změnila. Všichni víme proč. Již téměř deset měsíců v naší zemi prožíváme nelehké období, období pandemie Covid-19. Období, ve kterém všichni zažíváme útok neviditelného nepřítele, který má však velkou potenci šířit se všude a velmi těžce zasáhnout lidský organismus a způsobit tak nejistotu a zmatek v lidské společnosti. Je proto logické, že se každý z nás snaží vyhnout této nebezpečné nákaze a být ostražitý.

Chceme být negativní na tento zákeřný virus. Ale zároveň bychom rádi byli pozitivní v myšlení, pozitivní v postoji k životu a v pohledu na svět. Jenže jak toho docílit – být pozitivní v této tak tíživé situaci? Vždyť od března žijeme v neustálé nejistotě. Bojíme se o své nejbližší – především o své seniory a nemocné, kteří jsou rizikovou skupinou. Sami máme strach z nakažení, protože nevíme, jak právě u nás bude ta nemoc probíhat. Děsíme se z vysokého čísla úmrtnosti. V mnohých našich rodinách jsme se díky tomuto viru museli rozloučit se svými nejdražšími – a jak to na nás bolestně dolehlo! Mnozí lidé mají strach o své budoucí živobytí. Nevíme, jak to bude pokračovat se školní výukou našich dětí a studentů. Mnozí rodiče jsou vyčerpaní z toho, že kromě svého zaměstnání musí zvládat i domácí distanční výuku svých dětí a přitom nejsou pedagogy. Senioři, zvláště v domovech důchodců strádají opuštěností a izolací od svých nejbližších. Lékaři a zdravotníci jsou fyzicky i psychicky totálně vyčerpaní – a nikdo jiný je nenahradí. Žijeme ve stavu nouze, je zákaz nočního vycházení. Stav pandemie trvá již dlouho a nikdo neví, kdy to vlastně skončí. Všichni jsou z toho již vyčerpaní a někteří již zrezignovaní a totálně na dně, bez jakékoli naděje. V našich domácnostech si lidé již začínají lézt vzájemně na nervy a prožívají téměř ponorkovou nemoc. Mnoho lidí podléhá depresím. Ne každý tuto situaci zvládá. Z médií víme, jak se zvýšil počet domácího násilí nebo alkoholismu vlivem této situace. Díky vládním opatřením se nemůžeme scházet veřejně v kostele na bohoslužbách. Jsou omezeny i počty účastníků na pohřbech – což je pro pozůstalé a příbuzné o to bolestivější. Pocit nejistoty a beznaděje.

Tak jak máme být pozitivní, když tohle všechno na nás tak negativně doléhá! Kde hledat tu sílu, abychom tu pozitivitu získali? Vždyť přece chceme být pozitivní a mít radost ze života.

Možná, že se to bude zdát paradoxní, ale i taková situace, jakou právě nyní musíme nedobrovolně prožívat, může být pro nás příležitostí k tomu, abychom i z toho něco pozitivního pro svůj život vytěžili. Nabízí se nám totiž příležitost jít ve své víře

Foto: osobní archiv preláta Václava Píchy
(autor: Klára Sváčková)

Prel. Mgr. Václav PÍCHA, J.C.D.

více do hloubky a začít lépe rozlišovat, co je pro nás v životě nejdůležitější, co je to podstatné a co je naopak podřadné.

Jako věřící křesťané jsme od Boha obdrželi veliký dar – dar víry. To je něco úžasného. A tak se na všechny události svého života můžeme a máme dívat z pohledu naší víry a našeho vztahu k Pánu Bohu. A naše víra nás vede k tomu, abychom všechny události ve svém životě posuzovali obezřetně, nečinili hned ukvapené závěry, ale podobně jako Panna Maria to všechno uchovávali ve svém srdci a rozvažovali o tom. Ona ve svém osobním životě také zažívala věci radostné i bolestné, jako je zažíváme my. Ale její víra jí pomáhala všechno moudře zpra-

covat a podle toho se zařídit. Právě na Vánoce o tomto jejím postoji slyšíme v Božím slově.

Víra nám pomáhá pochopit, že skrze křest jsme mezi sebou jako křesťané nadpřirozeně spojeni v jedno veliké tajemné společenství. Vytváříme navzájem tajemné Tělo Kristovo – církev. A najednou si můžeme připomenout jednu starou pravdu, totiž, že „*kdo věří, není nikdy sám*“ – je s ním Bůh a je s ním toto společenství křesťanů, které se mezi sebou vzájemně podpírá jak silou modlitby, tak třeba i fyzicky a materiálně a dává nám tak pocit ochrany a bezpečí.

Tedy víra a vědomí křesťanského společenství je pro nás tou celoživotní posilou. Abychom tu svoji víru, ale i naději a lásku mohli v sobě stále rozvíjet a tak překonávat všechna úskalí, trápení a nejistoty života, pomáhá nám církev velmi moudrým prostředkem, a to prožíváním liturgického roku. Proto se každý rok v církvi periodicky opakují období, jakými jsou Advent, Vánoce, doba postní, Velikonoce, období všedních dnů i mnohé významné svátky. Při slavení a prožívání těchto období jsme vedeni v liturgii Božím slovem, které nás povzbuzuje a dodává nám radost a nový elán. A navíc, každý týden vrcholí v liturgii nedělí – Dnem Páně, kdy se jako Boží lid shromažďujeme, abychom se navzájem povzbudili ve víře a odcházeli do svých domovů posílení, s pokojem v srdci. Prožívání liturgického roku je pro nás velikou vzpruhou, ať se v lidské společnosti děje cokoli. Totiž my ten církevní rok prožíváme s pohledem a s napojením na Krista – svého Spasitele a jsme jím skrze jeho slovo povzbuzováni a skrze přijímání svátostí posilováni a chráněni.

Letos, jako každý rok, nastal Advent. Avšak letošní Advent je na první pohled trochu jiný, než jindy. Obvykle je Advent pro většinu společnosti dobou hektičnosti, stresu a byznysu, maximálně ozdobený sentimentálními šablonami. Pro některé lidi se zase Advent stává časem, kdy cítí, že je třeba nějak zmobilizovat dobro a probouzí se v nich ochota více myslet na druhé a dobro jim prokazovat. A pro další je Advent dobou, kdy ožívají dávné tradice a zvyky, které mají člověka naladit na příchod Vánoc. Letos však je všechno jinak – jakoby utlumené, plno akcí a atrakcí se letos nekoná. Ani ty supermarkety nejsou letos tak agresivní v nabízení zboží, jak jsme zvyklí. Mnoho obchodů je zavřeno. Mnoho veřejných akcí se nekoná. Jakoby takový klid, útlum. Mnozí obchodníci jsou z toho neklidní, protože přijdou o zisk. Jiní si Advent bez atrakcí, hluku a třípytek nedokáží vůbec ani představit a jsou z toho nervózní. Protože oni ani vlastně neví, co to je ve skutečnosti Advent, proč ho vlastně prožíváme a k čemu nás vede.

My věřící bychom však měli vědět, proč Advent prožíváme. A proto by nám vůbec nemělo vadit, v jaké společenské atmosféře se nyní nacházíme – vždyť ten pravý křesťanský Advent je právě o ztišení, usebrání se, o naslouchání. Advent nejsou akce, třípytky, neóny, atrakce všeho druhu, reklamy a humbuk s tím spojený. Pravý Advent se přece neprožívá v supermarketech a horečnou činností. Ta letošní pandemie nám naopak může pomoci se konečně zklidnit a prožívat Advent tím pravým způsobem. Když budeme přemýšlet o Adventu, k čemu nás vede, tak pochopíme, že v Adventu jde především

o zvroucnění našich vztahů – totiž prohloubit svůj vztah k Bohu – prohloubit svoji zbožnost a naslouchání Božímu slovu, zvroucnit svoji modlitbu a také zvroucnit svůj vztah k bližnímu – především ve své vlastní rodině. A z Božího slova načerpávat do sebe tu radostnou touhu po setkání s Pánem. Tohle je pravý Advent a my ho tímto způsobem, když skutečně budeme chtít, můžeme takto plodně prožít právě letos, v této tíživé situaci pandemie. Ta různá omezující opatření nám vlastně mohou pomoci k tomu, abychom našli více času na sebe navzájem. Nic nám nebrání, abychom si doma každý den večer společně sedli, otevřeli si Písmo svaté a něco povzbudivého si společně přečetli. Každý den nás liturgie Adventu při bohoslužbě povzbuzuje Božím slovem – jistě mnozí doma mají Nedělní misálek, kde jsou všechny texty toho určitého dne. Je to veliké povzbuzení. A kromě toho můžeme mít doma adventní věnec, který je také krásným symbolem Adventu a připomíná nám čtvery příchody Ježíše Krista: jeho příchod na konci věků jako Krále nebe i země; připomínku jeho příchodu, kdy se pro nás tehdy v Betlémě fyzicky narodil; ale také jeho příchod v okamžiku, kdy nás odvolá z tohoto světa k sobě a co je nyní pro nás v Adventu nejvíce aktuální – aby mohl přijít do naší duše a působit v ní svou milostí. Můžeme se každodenně nechat oslovit krásnými zpěvy rorátů i adventních písní a navodit v sobě tu posvátnou touhu po setkání se Spasitelem.

Naše českobudějovická diecéze má pro prožívání Adventu jeden veliký vzor. Je jím biskup svatý Mikuláš, náš patron, jehož svátek slavíme vždycky v Adventu. On může být pro nás velikou inspirací, jak správně slavit Advent. Svatý Mikuláš měl jednu velkou ctnost – dokázal se vcítit do problému bližního, byl empatický a v konání dobra byl velkorysý – přesně podle slov Písma, že „*radostného dárce miluje Bůh*.“ On Božímu slovu upřímně věřil a celý život se podle něho řídil. Rozdával radost a povzbuzení. Nechme se jím inspirovat a budme podobně jako on velkorysí v rozdávání povzbuzení svým bližním. Pak i nás samotné to upevní ve vnitřní radosti.

V Adventu kromě výzvy ke ztišení a k pokání nás Boží slovo povzbuzuje k tomu, abychom se nebáli. „*Neboj se Zachariáš, neboť tvá modlitba byla vyslyšena*.“ „*Neboj se Maria, neboť jsi nalezla milost u Boha*.“ Toto jsou slova anděla, který zvěstoval světu veliké věci. „*Nebojte se. Zvěstuji vám velikou radost. Narodil se vám Spasitel*.“ Těmito slovy oznámil anděl pastýřům tu radostnou zprávu. „*Nebojte se, Ježíš byl vzkříšen*.“ Opět utěšující slova anděla ženám, které hledaly u hrobu Ježíše. A nakonec slova našeho Spasitele po jeho zmrtvýchvstání: „*Nebojte se, radujte se, pokoj vám*.“ Tohle je také zvěst Adventu, velmi povzbuzující v této nelehké době. Nechme se jimi duchovně nést celým Adventem, važme si Božích darů, které se nám denně nabízejí. Snažme se vidět vedle sebe bližního, budme velkorysí v rozdávání dobra a udělejme si každý den čas pro Pána i bližního. A pak sami uvidíme, jak je krásný Advent a jak mohou být radostné Vánoce v každé době, kterou prožíváme. A proto, nebojme se a radujme se – Pán je blízko.

Prel. Mgr. Václav PÍCHA, J.C.D.,
prelát českokrumlovský,
kancléř Biskupství českobudějovického
a místopředseda Metropolitního soudu v Praze

Kaplani sv. Korony

Pandemie virového onemocnění covid-19, která s vervou vtrhla do našich životů zjara tohoto roku, nás ovlivnila v mnohém. Mimo jiné obohatila naše slovníky o pojmy, o kterých se nám ani nesnilo a upřela naši pozornost k oblasti, o níž jsme všichni věděli, že ji tu a tam potřebujeme, ale vesměs stála na okraji našeho běžného každodenního zájmu – totiž oblast medicíny a zdravotní péče.

Naučili jsme se běžně používat slova jako koronavirus, opatření, rozvolňování, komorbidita, proměřování apod. Nebýt „korony“, nevěděli bychom také, že existovala sv. Korona, starokřesťanská mučednice, shodou okolností uctívána jako přímluvkyně v časech epidemií.

A spolu s pozorností, kterou na sebe strhla oblast zdravotní péče, se do zorného pole dostali také Ti, kteří za normálních okolností mnoho pozornosti nevzbuzují, totiž nemocniční kaplani a kaplanky. Navzdory tomu, že se s nimi můžeme setkávat už několik let, mnozí o jejich existenci doposud nemají tušení, nebo si neumí představit, kdo vlastně nemocniční kaplani jsou a co je jejich poslání. Jejich působení je tak často provázeno řadou nepochopení nejen ze strany těch, kteří se k církvi nehlásí, ale nezdá se i ze strany věřících křesťanů.

Nemocniční kaplani a kaplanky jsou duchovní i laici (muži a ženy) s vysokoškolským teologickým vzděláním, pastorační zkušeností a specializačním kurzem, kteří jsou pověřeni vlastní činností k působení v konkrétní nemocnici, kde pak pracují jako součást nemocničního týmu. Ke své službě jsou vysíláni ve shodě České biskupské konference a Ekumenické rady církví a jejich působení má ekumenický charakter. Jejich služba není určena jen věřícím pacientům. Jejím smyslem je být nemocným nablízku při řešení jejich osobních, existenciálních a duchovních otázek a potřeb, aniž by druhé o čemkoli přesvědčovali či jim cokoli vnucovali. Je to služba lidské blízkosti a sounáležitosti v nemoci, bolesti, utrpení, samotě a pochybách. Na přání pacientů nebo jejich blízkých, či na žádost zdravotnického personálu navštěvují pacienty a hovoří s nimi o tom, co mají na srdci a nemusí se nutně jednat o duchovní či náboženská témata, protože „není nic opravdu lidského, co by nenašlo v odezvu v srdci Kristových učedníků“, jak čteme na počátku pastorální konstituce 2. vatikánského koncilu *Gaudium et spes* o církvi v dnešním světě.

S nemocničními kaplany či kaplankami se můžeme setkat i ve většině nemocnic na území naší diecéze. Je jich celkem osm, pět z nich působí z pověření církve římsko-katolické (jsou to dva jáhni, dvě řeholní sestry a jeden pastorační asistent), ostatní dva kaplani a jedna kaplanka jsou nekatolíci. V jednotlivých jihočeských nemocnicích působí různě dlouho, v různém rozsahu a různými formami. To vždy záleží nejen na jejich možnostech, ale i na místních poměrech a požadavcích konkrétního zdravotnického zařízení.

Také jejich služby se dotkla současná pandemie, i když v každé nemocnici trochu jiným způsobem. Podobně jako při každoročních chřipkových epidemiích byly v nemocnicích na jaře tohoto roku plošně zakázány návštěvy u pacientů. To se při běžných chřipkách kaplanské služby obvykle nedotkne, protože kaplani jako zaměstnanci nemocnic mají nadále na oddělení přístup a tak jsou vedle lékařů, sester a spolupacientů jediní, s nimiž mohou pacienti promluvit.

Při jarní covidové vlně tomu bylo jinak. S novým onemocněním neznámým typem koronaviru neměl nikdo žádné zkušenosti a zprávy o přetížených zdravotnických zařízeních v některých zemích vedly vedení nemocnic k velké obezřetnosti. Zdravotní péče se omezila na nutné minimum a odložily se plánované neakutní výkony. Stejně tak se omezily návštěvy nemocničních kaplanů u pacientů, protože by kvůli pohybu kaplanů po různých odděleních mohly být rizikem šíření nákazy po celé nemocnici. Nikdo v tu dobu nevěděl, jak se situace bude vyvíjet. Jak mi řekl jeden z lékařů, když jsem s ním tehdy domlouval, zda a jak v kaplanské službě pokračovat: „V tuto chvíli musíme vaši službu omezit, ale nelze vyloučit, že ji brzy budeme potřebovat všichni“.

Ani v této situaci však vážně nemocní pacienti nezůstali bez duchovní podpory. Po dohodě s primáři jednotlivých oddělení nemocniční kaplani pacienty nadále navštěvovali a zajišťovali návštěvy kněží pro poskytnutí svátostí vážně nemocným a umírajícím. Covidových pacientů v jihočeských nemocnicích nebylo na jaře mnoho a duchovní péči vesměs nepožadovali. Jarní situace však byla jen přípravou na druhou podzimní vlnu. Na rozdíl od jara se v říjnu začaly nemocnice zaplňovat pacienty s onemocněním Covid-19 a tzv. covidové jednotky začaly vznikat nejen v Budějovicích, ale i v dalších jihočeských nemocnicích. V českobudějovické nemocnici, kde jako kaplan sloužím, jsou covidoví pacienti nejen na infekčním, ale i na vyhrazených částech některých dalších oddělení. Nastala doba různých přesunů a přeskupování týmů, aby byla nemocnice i její personál připraveni na větší nápor pacientů.

Na běžnou duchovní péči, která je v nemocnici poskytována za normálních okolností a která spočívá převážně v dlouhých a opakovaných rozhovorech s pacienty, není teď moc prostor a její nabízení slábne i u personálu, který jí je jinak nakloněn. Zároveň si v těchto dnech více uvědomujeme, že kaplani nejsou v nemocnici jen pro pacienty. Kamkoli teď jako nemocniční kaplan přijdu, vidím, jak jsou zdravotníci vyčerpáni, a že je naším úkolem i je podporovat a povzbuzovat. Často stačí se s nimi na chvíli zastavit, promluvit vlídné slovo a ubezpečit je, že jsme v tom s nimi, a že na ně myslíme. Vnímám, že jsou za naši přítomnost v nemocnici vděční, i když třeba osobně rozhovor s kaplanem nevyhledají.

V českobudějovické nemocnici jsou kaplani součástí i tzv. paliativního a podpůrného týmu. Ten v nemocnici funguje druhým rokem a jeho členy jsou lékaři, sestry, psychologové, sociální pracovníci i nemocniční kaplani. Cílem týmu je podpora vážně nemocných pacientů nejen po stránce zdravotní, ale i psychické, sociální a duchovní. Pacient si totiž do nemocnice nepřináší jen svou nemoc, nese celého sebe, své obavy, touhy, naděje, svoji minulost, rodinu, existenční starosti, svou víru i své pochybnosti. Nemocniční kaplan je tu proto, že pomáhá pacientovi tyto věci sdílet, vytváří bezpečný prostor, ve kterém může pacient o těchto věcech mluvit. A takovéto v širším smyslu slova duchovní potřeby mají i tzv. nevěřící pacienti.

Paliativní tým nyní začal působit i na covidových jednotkách českobudějovické nemocnice a spolu s ním se tak k těmto pacientům dostávají i nemocniční kaplani. Nemocniční kaplanka Ludmila Míchalová Mikšíková navštěvuje infekční pacienty obvykle v úterý, já obvykle ve čtvrtek. Jsme však připraveni v případě potřeby navštívit pacienty i v jindy. Duchovní péče o covidové pacienty je i pro nás novou zkušeností. Již jsme si na jaře zvykli na to, jak je obtížné s někým komunikovat a kvůli roušce nevidět jeho úsměv či zachmuřenou tvář. Na covidových jednotkách k tomu přistupuje celý ochranný oděv – plášť, čepce, návleky na nohy, dvojce gumové rukavice, brýle, štít. Často se s pacienty obtížně slyšíme, někteří jsou napojeni na plicní ventilaci a komunikaci narušuje pípání přístrojů. Uvědomujeme si ale zároveň, jak důležitá je prostá lidská přítomnost, spolubytí a dotek, byť by to byl jen dotek ruky v gumové rukavici či plastového štítu.

Již máme zkušenost i s tím, jak vypadá udílení svátosti nemocných a podávání eucharistie u pacientů na covidových jednotkách: jednorázové vatové tyčinky namočené do oleje nemocných, jednorázová papírová obálka na eucharistii, jednorázové texty. Vše infekční totiž musí zůstat na oddělení. Zatím máme dobrou zkušenost s tím, že lékaři svátostnou službu umožňují, pakliže o ní pacient projeví zájem. I v tom spočívá práce nemocničních kaplanů, aby návštěvu kněze pomohli zprostředkovat a zajistit. Současnou situaci vnímám převážně jako výzvu, že i v obtížných a nezvyklých podmínkách je třeba hledat nové možnosti a cesty. Těmi mohou být i telefonické rozhovory, a to nejen s pacienty a jejich blízkými, ale se všemi, kteří žijí v nejistotě a obavách spojených se současnou pandemií. Ministerstvo zdravotnictví proto na svých webových stránkách zveřejnilo průběžně aktualizovaný seznam kontaktů na nemocniční kaplany, kteří toto telefonické poradenství poskytují. Kontakty na nemocniční kaplany rovněž najdete na webových stránkách jednotlivých nemocnic či biskupství.

V souvislosti s koronavirovou pandemií více než dříve zakoušíme, jak nečekaný a rychlý spád mohou věci nabrat, a že zdaleka ne vše máme vždy pevně v rukou. Poznali jsme také, jak důležité je vědomí lidské sounáležitosti i pro lékaře, sestry a další zdravotníky. Nezapomínejme také na ně ve svých modlitbách.

*Mgr. et Mgr. Ondřej Doskočil, Th.D.
nemocniční kaplan Nemocnice České Budějovice a koordinátor
nemocničních kaplanů v českobudějovické diecézi*

Nemocniční kaplani na covidové JIP v českobudějovické nemocnici.

P. Vojtěch Blažek jde udílet svátost nemocných na infekční oddělení.

„Prostě jsem věděla, že chci pomoci“

Druhá vlna pandemie COVID-19 je vážnější, než tomu bylo na jaře. Fungování řady nemocnic a sociálních zařízení by bylo velmi obtížné bez pomoci dobrovolníků. Do práce se zapojili i studenti a studentky Teologické fakulty Jihočeské univerzity. Jednou z nich je Veronika Bastlová, která nastoupila do českobudějovického Domova pro seniory Máj. Přestože je její práce velmi náročná (směny v ochranném plášti, respirátoru, rukavicích a dalších ochranných pomůckách trvají 12 hodin), našla si čas a odpověděla otázky Setkání. Za to jí redakce velmi děkuje.

Jaký obor studujete a proč jste si tento obor vybrala?

Momentálně studuji obor Etika v sociální práci, který je na naší fakultě oborem navazujícím na bakalářský obor Sociální a charitativní práce. Již při výběru vysoké školy jsem měla pocit, že volba teologické fakulty bude správná, a že zvolený obor je to „ono“. Něco, čím se chci zabývat a co chci i v budoucnu vykonávat. Sázka na teologickou fakultu byla ve spojitosti s mou osobní křesťanskou vírou pouze jako příjemný bonus. Později jsem si uvědomila, že v tomto případě mě moje intuice nezklamala. Nevzpomenu si, kdy bych svého rozhodnutí litovala. Studium na fakultě mi poskytlo mnoho nových informací a zkušeností. Získala jsem spoustu podnětů k zamyšlení a k dalšímu samostudiu. Také jsem poznala nové obzory a jiné pohledy na jednu tutéž věc. Díky skvělému kolektivu jsem navíc poznala nové báječné lidi, a trůfám si říci, že jsem zároveň s nimi získala opravdové přátelství celý život.

Jak jste se dostala na „misi“ v Domově pro seniory Máj?

K výkonu sociální služby jsem se přihlásila dobrovolně. Prosbu o pomoc z Domova pro seniory Máj jsem zaregistrovala díky příspěvku zveřejněném na našich fakultních stránkách a prostě jsem věděla, že chci pomoci. Pečlivě jsem zvážila všechny okolnosti, celou věc probrala s rodinou a poté kontaktovala personalistu domova pro seniory. Zároveň jsem s touto skutečností obeznámila i fakultu. S panem personalistou Tománkem jsme si domluvili termín schůzky, na které bylo zapotřebí vyřídit administrativní záležitosti. K výkonu služby bylo nutné doložit výpis ze zdravotní dokumentace a potravinářský průkaz. Poté jsme již vyplnili všechny důležité dokumenty, podepsali smlouvu a hned na druhý den jsem nastoupila do přímé péče o klienty.

Pomáhala jste nějak i při jarní vlně epidemie?

Na jaře, při rozšíření nákazy u nás v ČR, jsem se snažila zdržovat se co nejvíce doma, jelikož sdílím jednu domácnost se svojí babičkou. V té chvíli ještě nikdo nevěděl, co od této nemoci očekávat, a tak jsem si vzhledem k možnému nebezpečí dala za cíl chránit především své blízké, pro které by případné nakažení mohlo znamenat jisté ohrožení. Jako studenti sociálního oboru jsme však ze strany fakulty byli obeznámeni s eventuálním vznikem naší pracovní povinnosti. V případě, že by podobná nutnost nastala, pravděpodobně bych do služby nastoupila. Pokud se však dívám zpětně, na jaře u nás díky včasným opatřením nebyla situace natolik vážná jako je tomu teď na podzim.

Mohla jste si vybrat, kam půjdete pomáhat? Pokud ano, proč zrovna Máj?

Foto: archiv Veroniky Bastlové

Ano, věřím, že tato volba byla naprosto svobodná. Jak jsem již zmínila, teď na podzim se situace ohledně šíření nemoci vyvíjí poněkud hůř, než tomu bylo při první jarní vlně, a tudíž se zároveň objevovalo i více nabídek a proseb o pomoc ze strany různých sociálních zařízení. Tím se dostávám k otázce, proč zrovna Domov pro seniory Máj. Senioři pro mě již několik let představují cílovou skupinu, která je mi velmi blízká. Zároveň jsem měla na paměti, že se jedná o jednu z nejvíce rizikových skupin ve spojitosti průběhu nemoci, a proto jsem cítila, že by bylo opravdu dobré a žádoucí nabídnout zrovna jim pomocnou ruku. Za velkou výhodou při zvažování jsem navíc pokládala skutečnost, že zkušenost, kterou díky práci v přímé obslužné péči získám, je pro mě jako pro sociálního pracovníka, jenž tuto činnost za běžných okolností nemá v popisu práce, nesmírně přínosná a obohacující.

Co všechno nyní v Domově pro seniory děláte?

Dočasně jsem nastoupila na post pracovníka v sociálních služ-

bách. Prakticky vykonávám téměř všechny činnosti, které má tento pracovník ve své pracovní náplni. Zmínila jsem již, že se jedná o přímou obslužnou péči o seniory. Mnou vykonávaná péče zahrnuje především poskytování pomoci při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu, konkrétně pomoc při osobní hygieně klienta, stravování nebo oblékání. Zároveň s ostatními pracovníky klademe větší důraz na čistotu a na průběžné dezinfikování celého oddělení, abychom co nejvíce zabránili možnému přenosu nemoci.

Co je pro Vás nejtěžší?

Nejtěžším úkolem pro mě nejspíš zatím představuje zorientovat se ve všech potřebách klientů a následně na jejich uspokojování správným způsobem i odpovídat. Práce v přímé obslužné péči o seniory je pro mě premiérou a zároveň velkou výzvou. Do domova dochází i několik děvčat ze střední zdravotnické školy a je patrné, že zkušenosti, které již ze svých praxí mají, pro ně představují velkou výhodu a práci jim dokážou mnohdy usnadnit. Domnívám se však, že s uvedenou nezkušeností a okolnostmi s ní spojenými, musí člověk počítat vždy, když zkouší něco nového. Zároveň se uklidňuji tím, že všechno se dá postupně naučit a osvojit si. Jelikož máme na oddělení i několik pozitivních případů, je současně poměrně náročné vydržet 12hodinovou směnu v ochranném plášti spolu s respirátorem, rukavicemi a dalšími ochrannými pomůckami. Opravdu obdivuji všechny, kteří takto pracují denně a nesmírně si jich za jejich nasazení vážím.

Z čeho máte naopak radost?

Moje odpověď na tuto otázku bude znít možná jednoduše a předvídatelně, ale největší radost mi zatím udělal úsměv.

Veronika Bastlová

Je mi 22 let a studuji na Teologické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Nyní jsem v 1. ročníku navazujícího magisterského studia, obor Etika v sociální práci. Ráda se sama dále vzdělávám v oblasti duchovní. Ve všech věcech se snažím najít nějaký smysl a brát život přesně takový, jaký je. Volný čas obvykle trávím s rodinou a přáteli, ale velmi si užívám i chvíle o samotě v přírodě. Jsem velký romantik, miluji východy slunce, teplý letní vzduch a večerní červánky.

Vždy, když se na mě někdo z klientů usměje, a nakonec k tomu přidá i poděkování, zahřeje mě u srdce a zaplaví mě pocit naprosté smysluplnosti. Jinak náladu mi během směny dokáže zvednout i teplá polévka k obědu.

Potřebuje domov na Máji nějakou pomoc od veřejnosti – co by vám tam pomohlo nejvíce? Na koho se případní dobrodinci mohou obrátit?

Není pochyb o tom, že senioři v této nepříznivé době strádají především z hlediska nedostatku sociálních interakcí z důvodu zrušení návštěv. Rodinní příslušníci klientů mají místo nich možnost využívat komunikace přes videohovory přes Skype nebo běžné telefonní hovory. Za normálních podmínek byli za účelem uspokojování sociální potřeby seniorů v domově vítáni i dobrovolníci. Momentálně jsou však návštěvy omezeny i pro ně. Nemám ověřenou informaci, zda dobrovolníci mají stejnou možnost pomáhat tímto způsobem, tedy prostřednictvím telefonátů s klienty. V upřesnění této věci mohu odkázat na personalistu Ing. Jana Tománka, který případným dobrovolníkům jistě poskytne více informací. Mimo jiné je možné darovat organizaci věcný nebo finanční dar dle osobního uvážení a svých možností. Ing. Jan Tománek, personalista, mzdový účetní – mobil: 702 222 825 (popř. webové stránky <https://www.ddmajcb.cz/>)

Co byste vzkázala čtenářům Setkání v této COVIDOVÉ době?

Ráda bych milé čtenáře na závěr něčím povzbudila. Jako první mi na mysl přišla tři slova: **VÍRA, NADĚJE a LÁSKA**. Jsem si jistá, že pokud tyto hodnoty budeme brát na vědomí zároveň s tím, co za nimi stojí, rázem se nám dostane většího smyslu, a navíc nám toto uvědomění pomůže ke snadnějšímu překonání nelehké doby. Také chci povzbudit k tomu, aby nás stanovená vládní opatření nevedla k rozdělení a odcizení se, ale abychom naopak právě teď, ještě víc než jindy, nezapomínali na **SETKÁNÍ**. Nemusí to nutně znamenat, abychom se reálně scházeli, budme však v kontaktu klidně díky technickým možnostem, které se nám v dnešní době nabízejí. Být spolu ale zároveň znamená být propojen s druhým člověkem především v myšlenkách a modlitbách. Věřte, že je to nejen potřeba, ale že to opravdu dokáže pomoci. Opatrujte se a buďte zdraví na těle i na duši.

Ptal se Petr Samec

Žijeme
evangelium

Temnota bolesti, strachu,
pochybností, osamělosti,
nepříznivých okolností, které
maří naše sny, je zkušenosť,
kterou zažívají lidé po celém
světě a v každé době lidských
dějin, jak o tom svědčí i tato
prastará modlitba z knihy
Žalmů.

"Hospodin je mé světlo
a má spása, koho bych
se bál?"

(Žalm 27 [26], 1)

Slovo života
Mladí žijí evangelium

"Hospodin je mé světlo a má
spása, koho bych se bál?"

Toto je příhodná chvíle
k tomu, abychom znovu
oživili svoji důvěru
v lásku Otce, který si
přeje štěstí svých dětí.

On je připraven na sebe
vzít naše starosti,
abychom se neuzavřeli do
sebe, ale mohli svobodně
s ostatními sdílet své
světlo a svoji naději.

"Hospodin je mé světlo a má
spása, koho bych se bál?"

«Je to výzva k oživení
víry: Bůh existuje a
miluje mě.

>> Setkám se s nějakým
člověkem?

Musím věřit, že skrze
něj mi Bůh chce něco
říci.

>> Přichází bolest: věřím,
že Bůh mě miluje.

>> Přichází radost? Bůh mě
miluje.

On je tady se
mnou, je se
mnou stále,
ví o mně
všechno a
sdílí každou
moji myšlenku,
každou radost,
každé přání,
nese se mnou
každou
starost,
každou zkoušku
mého života.

"Hospodin je mé světlo a má
spása, koho bych se bál?"

Jak obnovit tuto jistotu?
Tím, že ho budeme hledat
mezi námi.

On slíbil, že bude tam, kde
jsou dva lidé nebo více
sjednocení v Jeho jménu.

Setkávejme se tedy ve
vzájemné lásce podle
evangelia s těmi, kdo
žijí Slovo života,
sdílejme zkušenosti
a zakusíme plody této
jeho přítomnosti:

RADOST

POKOJ

SVĚTLO

ODVAHA

Chiara Lubichová, Slova života červenec 2006,

wordteens.focolare.org

Věřte ve mně!

„Hospodin je světlo mé
a moje spása, koho bych se
bál?“ (Žalm 27,1)

Obrázky si vybarvi a přemýšlej, jak bys podle toho mohl/a žít i ty?

Židé prožili mnoho těžkých okamžiků, jako když museli opustit svou zemi a žít daleko v zemi cizí.

Během těch let byli tak smutní a plní strádání, ale cítili, že Bůh je nikdy nenechal samotné.

Pomáhal jim, aby věděli, co mají dělat, chránil je a vždy je osvobodil. My Bohu také věříme. Jeho láska k nám je jako slunce, které nikdy nezapadá.

Jeden z mých kamarádů měl infekční onemocnění, a tak všechny děti v mé třídě musely jít k lékaři, aby dostaly injekci proti onemocnění.

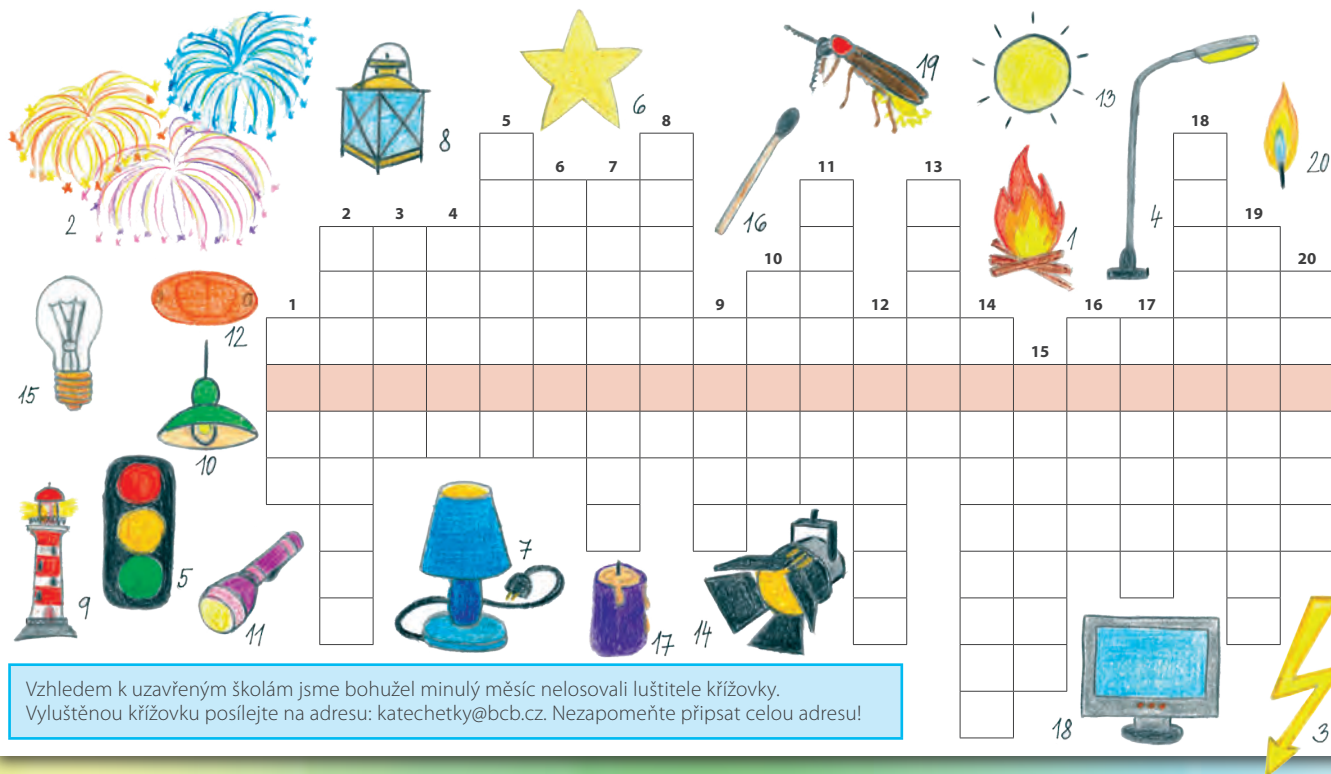
Mnoho dětí bylo na kamaráda našťvaných, protože injekce byla bolestivá, ale já jsem pamatoval na Ježíše. Určitě se nehněval na ty, kteří ho přibili na kříž, kde hodně trpěl.

A tak jsem se ani já na svého kamaráda nehněval. Šel jsem si pro injekci a bolesti jsem se nebál.

Zkušenost Bernarda

Hospodin je světlo mé a moje spása, koho bych se bál? (Žalm 27, 1) Žalm 27 ještě pokračuje veršem 1 a končí veršem 14. Dokážeš jeho verše správně doplnit? (viz tajenka) Hospodin je záštita mého, z koho bych měl strach? Buď rozhodný, buď udatného, naději slož v

Vzhledem k uzavřeným školám jsme bohužel minulý měsíc nelosovali luštitelé křížovky. Vyluštěnou křížovku posílejte na adresu: katechetky@bcb.cz. Nezapomeňte připsat celou adresu!

DLOUHÁ CESTA K OLTÁŘI P. XAVERA KOBZY

aneb ohlédnutí za stoletím lidského života a kněžské služby

Bylo to v lednu 1996, kdy jsem jako student maturitního ročníku přijel do Písku, abych se setkal s tehdejším představeným kongregace petrinů otcem Xaverem Kobzou. Chtěl jsem požádat o přijetí do kongregace a po studiu teologie se stát knězem.

Je to už téměř čtvrtstoletí. Tehdy bylo Xaverovi už 75 let a ve své službě představeného pomalu končil. Od té doby uplynulo mnoho let a častokrát jsme se setkávali. Čas jeho života se naplnil 7. listopadu 2020. Zemřel pokojně a smířen. Než vydechl naposledy, ještě se usmál. Jak kdo žije, tak také umírá, platilo v tu chvíli bezesbýtku.

Kdo ho znal, dá mi za pravdu. Vedle jeho skromnosti a houževnatosti to byl právě humor, který k tomuto holiči v kněžské službě neodmyslitelně patřil.

Narodil se v Herbortcích v roce 1921 jako předposlední ze sedmi dětí. Doma mu říkali Pepík. Holičem se vyučil u svého bratra Štěpána v Černošicích u Prahy. Tehdy se také stal skautem a Pepíkovi začali říkat Miko. Miloval přírodu a pohyb, a když mohl, šel ven. Nebyl pro něj problém v pátek sednout v Černošicích na kolo a dojet domů do Herbortců na hranici Čech a Moravy a v neděli se zase vrátit zpět. V té době měl také děvče, jmenovala se Miládka a učila se švadlenou. Nakonec se ale rozhodl odejít do Písku, kde měli bratři petriní školu pro pozdní kněžská povolání – tak se tehdy říkalo všem těm vyučeným holičům, zahradníkům, krejčím a dalším, kteří se stali jeho novými spolužáky. Někteří z nich se po válce stali také řeholníky v kongregaci petrinů. To se mu pak začalo říkat Xaver. Za války byl nasazen na práci v Německu a v Rakousku. Přitom také onemocněl vážnou nemocí srdce. V roce 1950 za vlády komunistické strany byl internován s dalšími řeholníky v Hejnicích. Následně nastoupil do PTP, potom byl ještě dva roky v kriminále. Pak se vrátil k řemeslu, jak rád říkával. Svátost kněžství přijal až v roce 1968, bylo mu čtyřicet sedm let a až od padesátého roku života mohl sloužit veřejně. Nastoupil do

farností Bošilec, Ševětín a Ponědrážka, pak vystřídal pozdějšího kardinála Vlka ve farnosti Lažiště a okolí, kde sloužil 18 let až do Sametové revoluce, kdy v roce 1990 přebírá duchovní správu farnosti Písek a dalších farností v okolí. Zde sloužil až do svého odchodu na odpočinek, ke kterému jej přinutil úraz. Zlomeninu krčku však rozchodil asi i díky naježděným kilometrům na kole a na lyžích a svým optimismem a životní moudrostí sloužil dál v kněžském domově v Českých Budějovicích, v komunitě bratří v Písku a nakonec v domově sv. Františka ve Veselí nad Lužnicí.

Vedle skautingu a kongregace petrinů to bylo ještě esperanto, které mu umožnilo potkat lidi, se kterými jej pojilo dlouholeté přátelství. Zasloužil se nejen o opravu několika far a kostelů, ale především také o vybudování studentského domova Petrinum v Písku, které v roce 1995 posvětil Otec biskup Antonín Liška. Otec Xaver tak chtěl navázat na tradici kongregace i v novodobé éře a pak jistě také vyjádřit svou vděčnost za to, že v ní sám mohl najít své povolání a také jej naplnit. Svůj život popsal sám v knize *„Dlouhá cesta k oltáři“*. Ví, že se nedá život člověka zachytit do několika řádků. Ti, kteří jste otce Xavera znali, víte své. Vzpomínám si, jak jsem se jej jednou zeptal, už jako téměř stoletého kmeta, co je v životě nejdůležitější a on mi odpověděl způsobem sobě vlastním: *„Voda, musíš pít dobrou vodu; slunce, to dodá energii; vzduch, čistý vzduch ten je k nezaplacení; důležitý je také pohyb, každý den je třeba se hýbat no a pak je třeba mít také trochu štěstí.“*

Když jsem se s ním potkal poprvé, nemyslel jsem si, že budeme žít bok po boku ještě tolik let. Považuji to za veliké bohat-

ství mého života. S otcem Xaverem odešel živý svědek všech světlých i stinných okamžiků dějin církve a našeho státu od dob jeho založení. Vždyť otec Xaver viděl ještě prezidenta Masaryka. A nejen jeho. Viděl mnoho lidí a měl je rád. Byl rád, když se zpívalo a bylo veselo. Měl ale také rád, když se lidé modlili a přemýšleli o víře. Miloval kněžství a eucharistii a není to fráze, když řeknu, že se závěr jeho života stal obětí, kterou se jeho kněžství naplnilo. Otec Xaver se v mých očích stal eucharistií. Jeho téměř stoletá cesta k oltáři se završila.

Když jsem jej navštěvoval v posledních měsících, často s rouškou na tváři, a snažil se mu vysvětlit, proč to mám a co se to venku děje, překračovalo to jeho představivost. To v životě totiž ještě nezažil. Říkal jsem mu, že to teď nosí všichni a pořád. Prohlížel si mě a pak mi řekl: „Když už to musíte mít, tak si to alespoň udělejte průhledný, aby vám bylo vidět do tváře.“ Jsem přesvědčený, že otec Xaver, který chtěl vidět nejen mě, ale všem, se kterými se setkal, do tváře, teď hledí do Tváře toho, kterému zasvětil svůj život.

Smutnou ironií osudu je, že při jeho pohřbu nebylo možné pohlédnout si do tváře s vámi všemi, kteří jste jej znali. Otec Xaver by si to určitě také přál jinak, nicméně dobře věděl, že člověk míní a Pán Bůh mění. S pokorou jsme tuto skutečnost vzali na vědomí s nadějí, že se budeme moci setkat v den, kdy by oslavil své sté narozeniny. **Srdečně vás zvou jménem bratří na vzpomínkovou bohoslužbu a následné setkání v sobotu 27. 2. 2021 do Písku.**

P. Cyril Havel, představený petrinů

Foto: Radek Gális

25 LET RADIA PROGLAS

Radio Proglas **8. prosince 2020** završí **pěťadvacet let** vysílání. Děláme toho dnes snad pětikrát víc než na začátku. Rozhodli jsme se proto přestěhovat, a to na Olomouckou ulici číslo 7, tři zastávky tramvají od Hlavního nádraží. Čeká na nás prosluněná dvojnásobná plocha, kterou chceme upravit podle parametrů „**rádia 21. století**“. Kolik na to potřebujeme? 11 milionů Kč. Můžeme slíbit, že je to na dlouhou dobu naposledy. Pokud ke svému pravidelnému příspěvku pro Proglas přidáte tisícikorunu, zvládneme to! A vy budete mít radost spolu s námi.

KARMELITÁNSKÉ NAKLADATELSTVÍ

Na Sadech 19, 370 01 České Budějovice; www.kna.cz, www.ikarmel.cz

Samolepky, omalovánky, hry, modlitby

Advent a Vánoce pro nejmenší

Chcete strávit krásný Advent a Vánoce? V knize jsou aktivity pro hledání rozdílů, omalovánky, bludiště, spojovačky, puzzle, samolepky, vybarvování a spousta dalších her! 20 zábavných úkolů pro děti od 3 do 6 let.

24 stran, brožovaná, 134 Kč

Elias Vella

Ahoj Ježíši, můžeme si popovídat?

Otec Elias Vella se pustil do odvážného experimentu. Jak by vypadalo setkání dnešních mladých lidí s Ježíšem? Jaká slova by volil Kristus tváři v tvář jejich životnímu příběhu? A jaké odpovědi by měl na složité problémy dnešní doby? Variace na evangelium o cestě učedníků do Emau (Lk 24,35–53) se odehrává v jedné běžné restauraci. Pět mladých lidí z různých koutů světa spolu mluví o svém životě, když tu si k jejich stolu přisedne neznámý muž s tričkem, na němž svítí nápis LÁSKA. Otevrou se mu a poznají v něm Ježíše? Svěří se mu se svými radostmi, bolestmi a zraněními? Dojde k proměně jejich srdcí a životů? Jedno je jisté: Ježíšovo slovo i podaná ruka platí.

brožovaná, 296 Kč

Aleš Opatrný v rozhovoru s Tomášem Kutilem

S Pánem Bohem se žije naživo

Aleš Opatrný je známý jako plodný autor duchovních knih, „doprovázeč“ a zpovědník i jako přednášející na (nejen) charismatických konferencích. Celý jeho životní příběh ale zná málokdo. V knižním rozhovoru s Tomášem Kutilem dává nahlédnout do svého soukromí, zázemí i názorů. Dozvídáme se, z jaké rodiny pochází, jak hledal víru i své místo ve světě, co pro něj znamenalo veslování a práce ve fabrice i jak dospěl ke kněžství. V jednotlivých kapitolách sledujeme jeho začátky v Plzni, „vyhnanství“ v Toužimi i dobu, kdy službu kněze vykonávat nesměl. Úplně nové možnosti se před ním otevřely po sametové revoluci, kdy se pustil do řady aktivit. Zvolnění a nové nadechnutí pak přichází z jeho pozdní akademickou dráhou. Aleš Opatrný ovšem nekomentuje jen své životní peripetie. Vyjadřuje se i k problémům manželství a mezigerančních vztahů nebo k ekumenické spolupráci. Vyprávění končí symbolicky na Vyšehradě – tam hleděl z Vltavy coby veslař, tam dnes bydlí a tam za ním přijíždějí lidé z celé republiky.

248 stran, vázaná, 314 Kč

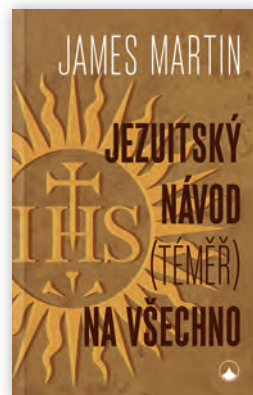

James Martin

Jezuitský návod (téměř) na všechno

V knize známého jezuitského kněze nenajdeme řešení všech problémů, ale můžeme se naučit, jak hledat Boha úplně ve všem. Ignaciánská spiritualita považuje totiž za důležité opravdu všechno: eucharistii, Boží slovo, osobní modlitbu, službu potřebným, utrpení i radost, ale též rodinu, práci, sexualitu, sport, politiku, stejně jako přírodu, výtvarné umění, poezii a hudbu. Autor neobyčejně vtupně a přímočaře promýšlí otázky, které důvěrně známe: Jak zjistit, co mám ve svém životě dělat? Jak mám vědět, kým bych měl být? Jak se správně rozhodovat? Jak žít co nejjednodušeji? Jak být dobrým přítelem? Jak čelit utrpení? Jak být šťastný? Jak najít Boha? Jak se modlit? Jak milovat? Jak žít?

464 stran, brožovaná, 449 Kč

Když na Kampě sněžilo a v Kamenném Újezdě kvetly růže

(pokračování povídky Jaromíra Schela z minulého Setkání)

Předložil jsem panu faráři fotografii archanděla Michaela z jeho křemežského kostela. Dozvěděl jsem se, že obraz namaloval Rudolf Vácha, dvorní malíř rodiny Schwarzenbergů, kterého nechal vystudovat sám kníže Schwarzenberg jako mimořádně talentovaného syna svého oblíbeného zahradníka. Vácha studoval ve Vídni, Mnichově a Paříži. Dokázal se prosadit. Jako uznávaný malíř byl dokonce vybrán, aby portrétoval následníka rakousko-uherského trůnu Františka Ferdinanda d'Este, což znemožnil atentát v Sarajevu.

„A svatý Michael, jeho tvář?“

„Ano, to je jistě oduševnělá tvář. Ale asi vás překvapím. Nepatřila muži, ale ženě, herečce mnichovského divadla. A Satan u Michaelových nohou byl původně zpěvák – Ital. Nejspíš kolega té slečny. Jak se dostali na obraz právě tito dva umělci, netuším. Důležité slovo při tom mohl mít schwarzenberský stavitel, který v Křemži řídil novorenesanční přestavbu kostela Sv. Michaela.“

Farář se sklonil k psacímu stolu a po chvíli vyndal poznámkový sešitek, podobný těm, do kterých jsme si jako školáci psávali ruská slovíčka – Oj, oj, uběgajet zájčik moj.

„Herečka se jmenovala Texlová a ten zpěvák Nigris.“

Trochu mne pobavilo, ke komu se vlastně věřící v Křemži modlí. Mlčel jsem, ale farář to poznal. „Podobná inspirace živými modely na církevních obrazech není v dějinách přece tak neobvyklá. Nemusíme chodit daleko. Na obrazech křížové cesty v budějovické katedrále sv. Mikuláše od malíře Doubka nalezneme v zástupech přihlížejících Kristovu utrpení řadu tehdejších měšťanů. Proč? Mohli si to nejspíš dovolit. Pokud si dobře pamatuji, nechybí mezi nimi ani historicky první stárek pivovaru Budvar, pan Holeček.“

Knězova zmínka o Schwarzenbercích mne inspirovala. Na příští návštěvu v Kamenném Újezdě jsem natěšeně dorazil se Schwarzenberským koláčem. K jeho přípravě jsem musel tetě Maruše rozlouskat ošatku ořechů. Přivezl jsem také časopis Sto plus jedna zahraničních zajímavostí a v něm článek přeložený z Zeit Magasine Hamburk. Vyplývalo z něj, že El Greco měl předchůdce. Už jistý Francesco, zvaný Parmigianino, neboli maličká z Parmy, se v zájmu posílení výtvarnosti obrazu uchyloval k deformacím postav. Obraz „Madona s dlouhým krkem“ od něho koupil papež roku 1553. Tehdy bylo El Grecovi dvanáct let. Pan farář si časopis půjčil a projevil zájem o další. Stoplasy představovaly v té době okno pootevřené do světa. Pár ročníků jsem si skladoval a dělalo mi dobře, že jimi nyní mohu duchovního potěšit.

Mezi farářovými knihami jsem si všiml „Sňatků z rozumu“ a „Císařských fialek“ ze slavné pentalogie Vladimíra Neffa ilustrované Cyrilem Boudou. Popsal jsem hostiteli neobvyklé setkání s oběma pány. Přijeli do Alšovy jihočeské galerie v Hluboké

nad Vltavou besedovat. Besedu nečekaně zahájili jako muzikanti, skladbou pro klavír a flétnu. Neff o flétnistovi Boudovi prozradil, že Cyril nezná noty a musel si proto vymyslet vlastní. Bouda pochválil Vladimíra, že ten noty sice zná, ale jako silná osobnost se jimi nedá omezovat a občas si na klaviatuře sáhne vedle. Hudbu prý proto provozují pod heslem: „S každým falešným tónem lidu blíží.“

Okruh zájmů faráře Janečka byl pochopitelně dán jeho duchovním posláním, ale zajímal ho život v širších souvislostech. Vítal pozitivní zprávy. Nevadilo mu, že mé náboženské vzdělání ustrnulo na hodinách katechismu v obecné škole v Předhradí u Poděbrad. Snažil jsem se udržet si jeho důvěru.

Pan farář mne na oplátku občas pozval na setkání se svými přáteli. Jen bylo nutné respektovat knězovo přání a parkovat trochu dál od jeho domečku.

Námětem prvního setkání se stala osobnost vlasteneckého kněze, básníka a organizátora českého kulturního života Antonína Puchmajera, který po nějaký čas působil právě v místním v kostele Věch svatých v Kamenném Újezdě. Puchmajer se nesmazatelně zapsal do české historie jako lingvista a významný pomocník Josefa Dobrovského při práci na „Německo-českém slovníku“. Úvodní slovo přednesl spisovatel Věroslav Mertl. Končil tím, že ani sám Modrý abbé si nebyl v té době jist, jestli se český jazyk podaří udržet při životě. Ve volné rozpravě zazněl názor, že kněz, lingvista a oddaný vlastenec Puchmajer mohl mít povědomost, jak to skutečně bylo s „Rukopisy královédvorským a zelenohorským“. Padělatelé ruko-

pisů, především Václav Hanka, byli přece jeho blízkými přáteli. To mi byly nové věci! Kdosi pobavil přítomné poznámkou, že mezi faráře v Kamenném Újezdě patřil později i kněz, s nímž by se Puchmajer určitě nekamarádil. Ten inspiroval Jaroslava Haška k postavě jistého duchovního ve světoznámém románu o dobrém vojákovi Švejkovi. Dalším překvapením pro mne bylo vystoupení Janečkova přítele, historika z Brna. Mluvil o nových poznatcích německých badatelů, kteří se zabývají misemi evropských jezuitů do Číny koncem šestnáctého století. Jejich týmy tvořili přední vzdělanci té doby. Ovládali stavbu hodin, statiku, hudbu, kartografii i výpočty pohybu nebeských těles. Čínští učenci ustrnuli na poznatcích předchozích generací. Vědecké schopnosti dokázaly cizincům, pocházejícím z okraje světa, zvaného Evropa, otevírat dveře až k samotnému císaři. Věda jim patrně zachránila životy, když dokázali vypočítat zatmění slunce přesněji, než čínští učenci. V Říši středu se museli členové mise chovat a oblékat jako budhističtí učenci, jinak by neobstáli. Potěšilo mě, že se mezi nimi nacházel i Čech, matematik, původním jménem Kribický. Čínský monoteismus a Konfuciovův odkaz, blízký etice křesťan-

Obraz sv. Michaela od malíře Rudolfa Váchy na hlavním oltáři křemežského kostela, o kterém se píše v této povídce.

Foto: Petr Samec

ství, považovali jezuité za možné východisko. Ke konečnému sblížení, či dokonce k průnikům křesťanství a tisícileté čínské kultury, o které se jezuité celá desetiletí snažili, pro zásadní postoj Vatikánu tehdy nedošlo, ale ke vzájemnému poznání ano. Ital Ricci, nejslavnější muž prvních jezuitských misí, vstoupil do čínského pantheonu jako Bůh hodin. Poznatky o Konfuciovi a úctyhodných kořenech staré čínské kultury, které jezuité publikovali, se později setkaly s ohlasem i v Evropě.

Ze všech tří setkání, na která jsem byl pozván do domečku u vysoké hrušky, nacházejícího se symbolicky poblíž místního smetáku, mě nejvíc zaujala prezentace, kterou si připravil samotný farář Janeček. Volně komentoval objevy Erwina Panofského a dalších historiků o počátcích gotické architektury ve Francii. Netušil jsem, že člověk, kterého jsem nedávno považoval za venkovského faráře, v mládí studoval dějiny umění ve Švýcarsku. Zmiňoval se pouze o švýcarských přátelích. Jednou, když mi ukázal pohlednici švýcarských Alp, kterou právě vyndal ze schránky poznamenal, že v té zemi, v jistém klášteře, uprostřed nádherné přírody, by chtěl strávit svá poslední léta.

Gotiku jsem do té doby považoval za cosi vznešeného, ale chladného. Bližší mi byly barokní kostelíky v české krajině a svatí na venkovských můstcích. Vyrostl jsem na Ladových pohlednicích, svatých obrázcích, co mamince padaly z modlitební knížky, májových pobožnostech topících se v záplavě voňavých květin a na laskavé hudbě typu „*Hej mistře, vstaň bystře*“. Gotické chorály mi zněly zajímavě, ale vzdáleně. Netušil jsem, že na počátku gotiky se odehrál příběh nabitý dějem, proti němuž jsou ty naše příběhy včerejšími novinami, hodicími se do sběru.

Janeček v úvodu setkání prohlásil, že obdivuje opata ze Saint Denis jménem Suger. Charakterizoval ho jako uvážlivého, vzdělaného muže, úspěšného hospodáře, diplomata, oblíbeného rádce dvou francouzských králů a navíc i spravedlivého člověka. Suger v první polovině dvanáctého století na svém opatství v Saint Denis, nacházejícím se dnes na okraji Paříže, zbořil dosluhující ototský kostelík a místo něj vybudoval velkolepou katedrálu, která brala dech, což byl i jeho úmysl. S ohledem na výjimečnou historii místa, v němž bylo pohřbeno několik francouzských králů, při stavbě nové baziliky moudře použil i kameny z původního kostelíka, které označil za „svaté“. Stavbu v Saint Denis uskutečnil způsobem, kterým započal gotický sloh. Z jeho svatostánku se v příštích staletích stal vzor, následně ovlivňující podobu budoucích gotických katedrál po celé Evropě. Chrám prý nebyl Sugerovi jen významnou církevní stavbou, ale především spirituálním místem nejvyšší duchovní povahy. Boha chápal jako vše prostupující světlo. Proto té prostupnosti světla, jako stálé boží přítomnosti, přizpůsobil prosklení výtvarně pojednaných vitráží osazených do nově vzniklých bočních lodí. Statiku odvážných stropních kleneb umožnil nově použitý systém venkovních opěrných pilířů, který dnes nalezneme u slavných katedrál i u gotických kostelů v menších místech. Další proud božího světla vpustil Suger do hlavní lodi kruhovým růžicovým oknem, centrálně osazeným v západní stěně chrámu. Variantami na toto růžicové okno se v dalších generacích budou zabývat téměř všichni stavitelé příštích katedrál. Mimořádnou pozornost věnoval Suger také nádhře vlastního oltáře, předmětům povyšujícím výjimečnost jeho bohoslužeb. Poháry v té době postříbřené, či výjimečně stříbrné, nahradil nádobami a kotlíky ze zlata. Zlato zdobilo i oltářní desky. Na oltáři, kříži a dal-

ších předmětech našly uplatnění gemy, smalty, drahé kameny a perly.

Na zdrcující kritiku významných církevních otců, považujících krásné předměty za pouhý hnůj a veškerou nádhru nové baziliky v městečku Saint Denis za projev opatovy trestuhodné rozmařilosti, reagoval opat zásadně, ale klidně. Oproti cisterciáckému purismu, hlásajícímu chudobu, prostotu a odříkání, postavil Suger s vědomím krále následující argument:

„Bůh jako své dobrodiní obdaroval člověka nevšedními schopnostmi. Tomu by bylo hříchem se bránit. Vnímání krásných předmětů a krásy tříbí a povyšuje lidské smysly. Přináší blaženost a je podmínkou cesty vzhůru k vyššímu transcendentnímu chápání Boha, které stojí nad rozumem a smysly člověka. Za zlatým pohárem nesmíme vidět pouhé zlato, ale nádherný objekt, který v očích věčících svou důstojností odpovídá významu Kristovy oběti.“ Obsah knězova vyprávění mne zaujal do té míry, že jsem za ním přijel s přáním pořídit si opis jeho poznámek. Potěšil jsem ho zprávou, že skupina herců budějovického Malého divadla kolem Antonína Bašty nastudovala a inscenovala v Alšově galerii mezi gotickými madonami středověkou hru Podkoní a žák. Zdůraznil jsem, že mezi madonami při tom nechyběla ani nešťastná Madona z Kamenného Újezda, které jakýsi obrazoborec v historii utál tvář.

Při opisování poznámek jsem zjistil, že kněz některé informace, nejspíš z časových důvodů, vypustil. Týkaly se toho, že opat Suger osobně bloudil po lesích s dřevorubci a hledal nejvhodnější stromy, z nichž tesaři jednou zhotoví šestimetrové střešní trámy pro jeho katedrálu. Další odstavec popisoval moment, kdy Suger během bohoslužby vyzval panovníka a vznešené osoby, aby na další zkrášlování chrámu věnovali své prsteny se vzácnými kameny a vložili je do nádoby, kterou jim právě předkládá. Poslední věta odstavce byla podtržena. Zněla: Sám tak učinil jako první.

Nějaký čas jsme se panem farářem Janečkem neviděli. Opakovaně stonal a já jsem měl osobní starosti. Ale myslel jsem na něho. Ze skupinového zájezdu do NDR jsem mu přivezl pěkně vypravený katalog k výstavě Lucase Cranacha staršího na hradě Wartburg. Janečkův domek u vysoké hrušky jsem našel opuštěný. Růže před ním měly hlavy sklopené. Pan farář ležel v budějovické nemocnici. Při návštěvních dnech bývaly vymezeny i návštěvní hodiny. Čekal jsem na chodbě. Stále někdo z farářových přátel do pokoje přicházel a z něj odcházel. On se mi, jak jsem zahlédl, navíc zdál velice unavený. Nebyla vhodná příležitost mu katalog předat a vyměnit si pár slov. Řekl jsem si, že se k tomu příště určitě najde vhodnější příležitost.

Žádné „příště“ se nekonal. Čekal mne jen prázdný nemocniční pokoj a bělostně ustlaná postel. Vzpomněl jsem si na Jana Wericha a na pohřeb faráře Janečka jsem nešel. Zůstalo mi tak něco víc, než časem ohraničená vzpomínka.

Od té doby jsem navštívil řadu katedrál, dokonce i onu legendární Sugerovu katedrálu v Saint Denis. Vnímál jsem vzcnost stropních kleneb, obdivoval obrazy na skleněných vitrážích a posuzoval originalitu kruhových růžicových oken v západních stěnách chrámů.

Pokaždé mne při tom provázel příjemný pocit, jako by farář Pavel Janeček z Kamenného Újezda byl se mnou

Jaromír Schel

Povídka byla otištěna s laskavým souhlasem paní Aleny Schelové

Sledujte na internetu cyklus přednášek ČESKÉ NEBE

P. Prof. ThLic. PaedDr. Martin Weis Th.D. z Teologické fakulty Jihočeské univerzity je administrátorem farnosti v Dubném. Pravidelně se s ním můžete setkávat na internetu v živých přenosech bohoslužeb z farního kostela Nanebevzetí Panny Marie. Pan profesor je známý také jako průvodce v řadě vzdělávacích video-pořadů z cyklu OTAZNÍKY, ve kterých populární formou přibližuje zajímavosti a málo známá fakta z českých dějin.

Svatí ochráncové naši, orodujte za nás!

Jeho nejnovějším počinem pak je cyklus přednášek „ČESKÉ NEBE“.

Přednášky přibližují postavy našich národních světců a světic, které nás v současné nelehké době mohou inspirovat svou statečností a vytrvalostí v těžkých životních zkouškách. Každá postava se divákům přibližuje v dobovém kontextu nejen „velkých“ politických událostí, ale i světa myšlení, spirituality a zmíněn je i tzv. druhý život těchto osobností. „ČESKÉ NEBE“ můžete sledovat **každé úterý vždy od 18:00 hodin do cca 18:45** na webové adrese **www.dubne.cz** v sekci **Živé přenosy (webkamery)**.

Připraveny jsou následující přednášky:

8. 12. 2020 Sv. Vojtěch

15. 12. 2020 Sv. Zdislava

(22. 12. a 29. 12. prázdniny)

5. 1. 2021 Sv. Vít

12. 1. 2021 Sv. Norbert

19. 1. 2021 Sv. Jan Sarkander

Následovat budou další postavy našich domácích světců a světic. Na adrese weis@tf.jcu.cz můžete navrhnout svého oblíbeného národního světce (či světic), o kterém byste si přáli přednášku.

Petr Samec; Foto: archiv BCB

TŘI KRÁLOVÉ PŘIJDOU a koleda zazní!

Tříkrálová sbírka bude, jen se ještě neví, v jaké podobě. I Tři králové totiž musí počítat s možností, že epidemiologická situace neumožní setkání koledníků s dárci tváří v tvář. Nově se v rámci sbírky spustí také on-line virtuální kasička.

Standardní průběh největší celorepublikové sbírky a dobrovolnické akce je v ohrožení. Neoptimističtější scénář počítá s uvolněním všech restrikcí a klasickou tříkrálovou koledou od 1. ledna 2021. Realističtější se však v současné chvíli jeví koleda s omezeními, při níž budou dodržena všechna nařízení – Charity nechtějí riskovat zdraví svých přispěvatelů, koledníků, dobrovolníků i zaměstnanců. Jedno je už teď jasné – termín sbírky bude prodloužen do 24. ledna. Tříkrálová sbírka se intenzivně připravuje na vpád do virtuálního prostoru a své věrné příznivce se pokusí oslovit on-line. Nechce přitom připravit dárce o zážitek z koledy, ani požehnání, které koledníci do domů přinášejí „Jen velmi neradi bychom koledovali pouze virtuálně, protože osobní setkávání je jedním z pilířů sbírky. Přesto se i na tuto variantu pilně chystáme,“ říká celorepubliková koordinátorka Gabriela Víšová.

„V rámci možností se budeme co nejvíce snažit, aby koledníci s požehnáním mohli navštívit domácnosti osobně, budeme však rádi, když se lidé zapojí i do virtuální podoby Tříkrálové sbírky,“ zmiňuje ředitel Diecézní charity České Budějovice Jiří Kohout a doplňuje: „Pokud k vám přece jen koledníci nebudou moci osobně dorazit, chtěl bych vyzvat zejména mladší generaci, aby oslovila své rodiče, prarodiče, známé či sousedy a pomohla jim přispět do virtuální kasičky s možností darovat dle konkrétní obce, která bude od druhé poloviny prosince umístěna na webu www.trikralovasbirka.cz. Může tak vzniknout nová tradice i tam, kde se dříve Tři králové s požehnáním neobjevovali.“

Ani tentokrát se přípravy na sbírku neobejdou bez armády dobrovolníků a štědrosti dárců. Cíl sbírky i motto sbírky totiž zůstávají stejné – pomoc lidem v nouzi a pomáhá každá koruna. Pracovníci Charity mají s dodržováním přísných hygienických pravidel zkušenosti ze sociálních i zdravotních služeb, a proto věří, že se jim povede je dodržet i při koledování. „Úplný zákaz koledování by nás velmi mrzel,“ zní z Charity. Vás však mrzet nemusí. Radostnou zvěst roznesou Tři králové po České republice děj se co děj!

Více informací na **www.trikralovasbirka.cz**

Diecézní charita Č. Budějovice

Tříkrálová sbírka hledá koledníky
Ukaž, že jsi **KING!**
Staň se třetím králem!

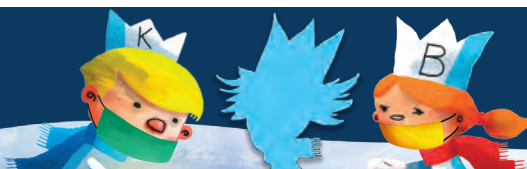

Foto: archiv rodiny

Odešla žena, která sloužila Bohu v člověku

Ve věku 88 let zemřela v neděli 18. října Antonie Svobodová, která se obětavě starala o nemocné, mezi nimi např. o kněze a vědce z Kongregace bratří Nejsvětější Svátosti Josefa Petra Ondoka, bývalého politického vězně z 50. let.

Nebeská cena

„Toničku jsem znala skoro půl století a často si říkala, odkud bere tato malá subtilní žena sílu k životu, ve kterém prožila několik osobních tragédií,“ svěřila se Alena Urbanová. „Jistě to byla víra, modlitba a každodenní eucharistie, ale ještě něco navíc, a to potřeba služby. Její životní touha sloužit Bohu jako řeholní sestra se nenaplnila podle jejích mladistvých představ. Našla si proto jinou cestu, jak ji realizovat: sloužila Bohu v člověku. Kdykoli jsem ji potkala, tak říkala: ‚Chvátám, byla jsem u toho a toho a musím ještě za tím a tím...‘ Její pacienti byli po celém městě a jezdila za nimi na obyčejném starém kole. Tonička nepotřebovala elektroko, protože byla poháněna silnou potřebou služby člověku, kterou ochotně naplňovala. V mých vzpomínkách bude vždy spojena se slovy sv. Pavla: ‚Běžím k cíli, abych získal nebeskou cenu.‘ Věřím, že Tonička ji získala,“ dodává Alena Urbanová.

Rázná i starostlivá

Její smrt zasáhla i P. Tomáše Cyrila Havla, představitele petrínů. „Poznal jsem ji právě díky P. Ondokovi. Byla velmi starostlivá a jako zdravotní sestra i rázná žena. Pro otce Petra Ondoka hodně znamenalo přátelství s její rodinou. Našel u ní zázemí v dobách totality i po revoluci. Když jsem potřeboval pomoci já, byla vždy velmi ochotná. Při našich setkáních se vždy zajímala, co je nového, a jestli není třeba někde pomoci. Věřím, že Ježíšovo podobenství a slova o těch, kteří pomohli druhým, když byli na cestách, nemocní, hladoví nebo žízniví, se na ní naplnily,“ dodává kněz.

Radek Gális

Personalalia

A. Dispens od kněžských závazků:

Dle dekretu Kongregace pro klérus ze dne 8. 10. 2020 (Prot. N. 2020 2591/S) udělil papež František dne 5. 10. 2020 knězi českobudějovické diecéze **Tomáši Dryjemu** dispens od celibátu a od všech kněžských závazků. Tímto papežským rozhodnutím pozbývá výše uvedený kněz povinností kněžských závazků a může platně uzavřít církevní manželství a přistupovat ke svátostem.

B. Ustanovení:

R. D. Mgr. Jan Mikeš byl k **31. 10. 2020** odvolán z úřadu farního vikáře ve farnostech **Proboštství Jindřichův Hradec, Deštná u Jindřichova Hradce, Horní Pěna, Kostelní Radouň, Kunžak, Nová Včelnice a Strmilov**, vše vikariát Jindřichův Hradec. Č. j.: 2770/2020. Od 1. 11. 2020 je uvolněn na sabatický rok.

C. Životní jubilea

P. Štěpán Šrubař, FSSP

oslavil **19. 11. 2020** své třicáté narozeniny.

P. PaedDr., PhDr. Dušan Siard Sklenka, OPraem.

oslaví **9. 12. 2020** své čtyřicáté narozeniny.

R. D. Bc. Pavel Bicek

oslaví **6. 12. 2020** své čtyřicáté páté narozeniny.

P. Mgr. Vít Dlapka, SDB

oslaví **13. 12. 2020** své padesáté páté narozeniny.

Všem jubilantům upřímně blahopřejeme.

D. Výročí kněžského svěcení:

R. D. Ing. Mgr. Václav Salák

oslaví **9. 12. 2020** dvacáté výročí kněžského svěcení.

R. D. Mgr. Martin Bětuňák

oslaví **9. 12. 2020** dvacáté výročí kněžského svěcení.

Karel Lednický, trvalý jáhen

oslavil **18. 11. 2020** třicáté výročí jáhenského svěcení.

Karel Sádlo, trvalý jáhen

oslavil **18. 11. 2020** třicáté výročí jáhenského svěcení.

K výročí kněžského svěcení upřímně blahopřejeme.

E. Úmrtí:

P. Josef Xaver Kobza, CFSsS, zemřel **7. 11. 2020** v Domě sv. Františka ve Veselí nad Lužnicí v nedožitých 100 letech. Pohřební obřady byly vzhledem k okolnostem pandemie pouze v řeholním společenství Kongregace bratří Nejsvětější Svátosti dne 13. 11. 2020 v 10.00 hod. v kostele Panny Marie Růžencové. Po obřadu byl uložen na hřbitově v Českých Budějovicích – Mladém.

TŘÍKRÁLOVÁ SBÍRKA 2021

Každá koruna pomáhá

MODERNIZACE učeben Teologické fakulty JU

Teologická fakulta JU realizovala výraznou modernizaci dvou učeben, které budou sloužit pro praktickou výuku studentů pedagogických i pomáhajících profesí a také studentů teologie.

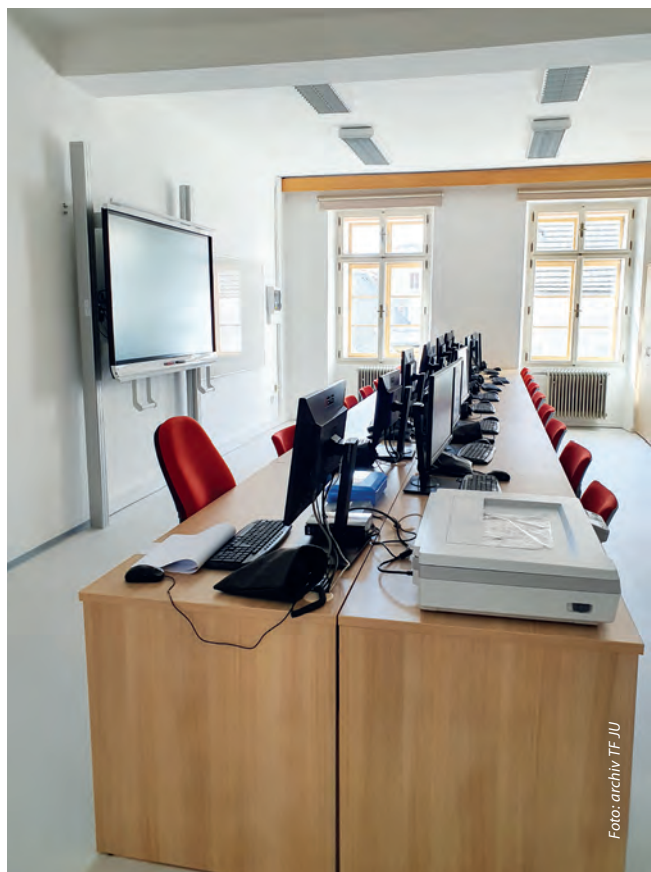
Pro studenty vychovatelství studující v programu „Pedagogika volného času“ nabízí učebna zejména možnost pracovat s grafickým designem. Studenti tak mohou svou přípravu na výtvarnou výchovu a tvořivou práci s dětmi posílit o další techniku. Nyní to bude platit hned dvakrát. Učebna je pro studenty vybavena stolními počítači, interaktivním displejem, který funguje jako obrazovka i jako tabule pro vyučující, dále fotoaparáty a kamerami a také velkoplošným scannerem. Díky tomu je možné např. učit se pracovat na přípravě plakátů, zpracovat fotografie nebo kombinovat různé výtvarné techniky: ruční kresbu na velkém papíře bude možné naskenovat a dále graficky upravovat v počítačovém programu.

První učebna vybavená výše popsanou technikou je pomocí kamer a mikrofonů spojená s učebnou sousední. V ní je různorodé vybavení, které umožní simulovat situace, které v praxi řeší zejména studenti sociální a charitativní práce, když pracují se svými klienty. Obdobně ale mohou využívat tuto učebnu i studenti teologie nebo frekventanti kurzů pro nemocniční kaplany, kteří se často dostávají do velmi podobných situací.

V učebně je tak možné simulovat rozhovor sociálního pracovníka s klientem v poradně, komunikaci s nemocným na lůžku nebo např. rozhovor s párem při přípravě na manželství. Učitelé si musí pro nácvik takových situací připravit cvičení – scénáře, podle kterých pak vybraní studenti sehraji určenou situaci v prostředí simulovaném učebnou. V sousední učebně je pomocí audiovizuální techniky mohou sledovat ostatní studenti a vyučující. Cvičení je tak více autentické a je možné ho nahrát a zpětně analyzovat nebo použít při přednáškách, srovnat řešení zadané situace různými studenty nebo pracovními skupinami atp. V tomto smyslu využijí učebnu i studenti vychovatelství.

Vybavení první učebny technikou dále umožní také výuku práce s různými programy a aplikacemi. Studenti se zde naučí zejména to, jak provést sociální šetření (dotazníkový výzkum) pro své bakalářské, diplomové a disertační práce a jak ho vyhodnotit pomocí počítačových programů. Vybavení obou učeben je financováno z projektu Evropského fondu pro regionální rozvoj s názvem Rozvoj Jihočeské univerzity, v rámci kterého probíhá na univerzitě řada dalších změn a inovací. Projekt byl získán v Operačním programu Výzkum, vývoj a vzdělávání, který spravuje Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.

Michal Opatrný, proděkan TF JU pro vědu a rozvoj

Počítače, interaktivní displej, fotoaparáty, kamery a velkoplošný skener pro práci s grafickým designem.

Ve druhé učebně mohou probíhat například simulace rozhovorů sociálních pracovníků či nácvik komunikace s nemocným na lůžku.

Na telefonu

Pokud v této době chcete, můžete si popovídat o svých starostech, obavách, jednoduše o sobě, o svém životě. K naslouchání je připraveno "ucho" na telefonu 731 402 981. Jen prosíme o strpení, nejedná se o call-centrum.

– dcr –

Nebojte se!

Je to tady znova. Boj se strachem. Strach do života přirozeně patří, protože nás také ochraňuje, nechováme se pak rizikově. Ovšem může také škodit, což je aktuální v situaci na konci první listopadové dekády, kdy je uzávěrka časopisu Setkání.

Nedávno si jeden člověk, kterému je 72 let, stěžoval, že je těžká doba, skoro ta nejtěžší. Po chvíli rozhovoru došel ale ve vzpomínkách na svou babičku a dědečka, kteří prošli dvěma světovými válkami. Děti posílali po nocích na venkov, aby přivezly základní potraviny od vesničanů, protože na přidělové lístky nebylo co dostat k jídlu. Nesměl je přitom nikdo chytit. Vyprávěl i o svém strýci, který přišel o život v koncentračním táboře, protože ho jako svého učitele udaly školní děti.

Utěšovat se, že v dějinách bylo ještě hůř, není asi tou nejlepší cestou k prožívání současnosti. Přesto je třeba svou současnou situaci zařadit do širší perspektivy. Současnou pandemickou situaci nelze vůbec zlehčovat. Není tu místo rozebírat její příčiny a dopady, o tom se můžete dočíst v mnoha médiích. V této době, kdy se obtížná období opakují, člověk těžko hledá světlo na konci tunelu. Mimo chorobu, která nás stále více obkličuje, tak na nás doléhá sociální izolace od druhých lidí, omezení všeho druhu a v neposlední straně katastrofické informace z médií. Zdálo by se, že modlitba a každodenně žitý osobní vztah s Bohem jsou světlem pro zmatky života. Křesťan takto „zavedený“ má jistě výhodu oproti jinak orientovanému člověku. Víme, co je vděčnost i důvěra...

Ne že bychom mohli pyšně říct, že nic dalšího nepotřebujeme. Jednoduše se to řekne, ale nepodlehnout strachu je obtížné i pro křesťana. Popřemýšlejme o tom, proč se nemusíme bát. Výrok „*Nebojte se*“ patří Ježíši Kristu a následující slova sv. Jana Pavla II. nám pomohou proniknout k tomu, co je v boji proti strachu podstatné.

– dcr –

Nebojte se!

Moc Kristova kříže a vzkříšení je větší než veškeré zlo, z něhož by člověk mohl a musel mít strach.

Nebojte se toho, co jste vytvořili ani všeho, co člověk vyrobil a čím je den ode dne více ohrožován. A konečně nebojte se ani sami sebe.

Kristus řekl po svém zmrtvýchvstání apoštolům a ženám: „Nebojte se!“

Tato slova potřebujeme v dnešní době možná více než kdy jindy. Věřte, že existuje ten, kdo drží v ruce osudy tohoto pomíjivého světa, kdo má klíče od smrti a podsvětí, kdo je alfou a omegou. A ten někdo je Láska.

Jen on se může plně zaručit za slova: „Nebojte se!“

sv. Jan Pavel II.

AUDIOSERIÁL „Výchova dětí ve víře“

Pastorační středisko se inspirovalo z rozhovoru dvou maminek, které si posteskly jedna druhé, že jsou nejisté ve výchově svých dětí ve víře. Rodiče si jistě i vzpomínají, že při svatbě slíbili, že dobře vychovají své děti k prospěchu rodiny i církve a při svátosti křtu na sebe vzali povinnost, že ho vychovají ve víře v Pána Ježíše, že ho budou učit milovat Boha a bližního, jak nám to Pán Ježíš přikázal. K pravdivému dovršení svátosti křtu je nutné, aby děti byly vychovány ve víře. Děti mají právo na křesťanskou výchovu.

Výchova dětí je proces, který se každý rodič teprve učí. Nikdo se totiž nestává svým vlastním rodičovstvím odborníkem na výchovu, ale teprve sbíráním zkušeností i nahlédnutím do jiných rodin si rodiče osvojují své postoje ve výchově dětí. Někdy se může stát, že celý proces výchovy je náročný a rodiče se v něm cítí nejistí.

To samé se týká i výchovy dětí ve víře. Audioseriál (a posléze i videoseriál) by rodičům mohl pomoci v nalezení odpovědí na jejich otázky a možná i nalezení větší jistoty v křesťanské výchově svých dětí.

Protože se jedná o nelehkou úlohu, přichází Pastorační středisko s audioseriálem a v průběhu roku 2021 i videoseriálem, které budou postupně zveřejňovány na YouTube **Prolidi.online**. Audioseriál, moderně nazvaný podcast, spočívá v čtených článcích na různá témata o výchově dětí, které do časopisu „Nové město“ napsali odborníci z řad psychologů a pedagogů. Témata budou provázet životem dítěte od početí až po jeho dospívání.

Martina Fürstová

Z diáře otce biskupa VLASTIMILA KROČILA

1. 12. 9:30 Č. Budějovice: schůze vikářů a kněžské rady

7. 12. 16:15 Č. Budějovice, katedrála: slavnostní nešpory

17:00 Č. Budějovice, katedrála: mše svatá
(slavnost sv. Mikuláše)

9. 12. 9:30 Č. Budějovice: schůze kněžské rady

10. 12. 18:00 Praha, arcibiskupský seminář: mše svatá

22. 12. 16:15 Č. Budějovice, katedrála: nešpory

17:00 Č. Budějovice, katedrála: mše svatá

24. 12. 24:00 Č. Budějovice, katedrála: půlnoční mše svatá

25. 12. 9:00 Č. Budějovice, katedrála: mše svatá

31. 12. 15:00 Č. Budějovice, katedrála: mše svatá

na poděkování

Vzhledem k situaci s COVID-19 se může program změnit.

Třicáté narozeniny Bigy

Vážení přátelé, po sedm čísel jsme se společně potkávali nad vzpomínkami lidí, kteří se zasloužili o naše Biskupské gymnázium. Nemohli jsme samozřejmě oslovit všechny, kteří by si zasloužili, aby byli také zmíněni, a kteří se zapsali do historie školy. Chtěl bych tedy nyní poděkovat všem, kteří se za třicet let existence přičinili o rozkvet Biskupského gymnázia J. N. Neumanna. Děkuji za všechny ty tisíce studentů, kteří zde prožili svá možná nejhezčí léta života.

Posledním hostem našeho vyprávění je diecézní biskup Vlastimil Kročil. Dovolte mi, abych na tomto místě ještě jednou poděkoval celému Biskupství českobudějovickému za velkou podporu, kterou od svého zřizovatele dostáváme. Rád bych zde zdůraznil, že díky našemu zřizovateli nepodléhá naše škola některým chaotickým názorovým kolotočům, se kterými se ve svém okolí někdy setkáváme.

Mons. Vlastimil Kročil – biskup českobudějovický

Vážení členové pedagogického sboru, studenti a absolventi, ke 30. výročí vzniku našeho biskupského gymnázia Jana Nepomuka Neumanna chci zaměřit pozornost právě na tohoto velikého světce naší diecéze, rodáka

z Prachatic. Je to již dávno, kdy jsem četl knihu *Nový muž pro nový svět*, kde je popisováno, proč a jakým způsobem filadelfský biskup zakládal školy. Sám pro školy sepsal katechismus, ve kterém soustavně vykládá učení Krista a Církve. Církevní školy založené Janem N. Neumannem stojí v Americe u počátku školství vůbec. Je tu určitá obdoba se vznikem Českého státu, který postavil sv. Václav na křesťanských základech. Úkolem církevního školství dnes, a tedy i našeho gymnázia, je připravovat studenty na plnění misijního poslání, které je jedním z hlavních cílů Církve. Aby mohl být splněn, tak ten, kdo je poslán, je napřed vyučen v nauce o Kristu Ježíši a Církvi, kterou sám založil.

Přál bych si, aby se na našem gymnáziu i v jeho v další etapě své plnila slova apoštola Pavla:

„Pro Boží milosrdenství vás vybízím: přinášejte sami sebe v obět

živo, svatou a Bohu milou! To ať je vaše duchovní bohoslužba. A nepřizpůsobujete se už tomuto světu, ale změňte se a obnovte svoje smýšlení, abyste dovedli rozeznat, co je vůle Boží, co je dobré, bohublé a dokonalé. Protože mi byla dána ta milost, říkám každému z vás: Nikdo ať si o sobě nemyslí více, než co se patří myslet, ale skromně ve shodě s tím, v jaké míře udělil Bůh každému víru. Jako máme v jednom těle mnoho údů, ale tyto údy nemají všechny stejnou činnost, tak i my, i když je nás mnoho, jsme jedním tělem v Kristu, k sobě navzájem jsme však údy. Máme rozmanité duchovní dary podle milosti, která nám byla dána“... „Nedychtíte po věcech vysokých, ale spíše se sklánějte k věcem obyčejným. Nemyslete si, že jenom vy sami jste moudří. Nikomu neodplácejte zlým za zlé. Usilujte o dobro pro všechny lidi. Jak je to jen možné – pokud záleží na vás – žijte v pokoji se všemi lidmi. Nejednávejte si svoje právo sami, moji draží, ale nechte Boha, aby on spravedlivě potrestal“... „Nedopust, aby tě zlo přemohlo, nýbrž přemáhěj zlo dobrem.“ (Řím 12)

Ing. Martin Maršík, Ph.D. – ředitel školy

Ve svých myšlenkách se vracím k roku 2017, kdy jsem v červenci nastoupil na Biskupské gymnázium, nejdříve jako zástupce ředitele, a po měsíci jako ředitel školy.

Nebylo vůbec jednoduché začít řídit tak velký školský subjekt, který obsahuje gymnázium, základní školu, internát a dvě školní jídelny. V prvních dvou letech svého působení na Bigy jsem nechtěl činit žádná zásadní rozhodnutí, dokud nepoznám detailně celou organizaci zevnitř. V této nelehké době jsem se mohl naštěstí spolehnout na své zástupce Ing. Micha-

Učebna zeměpisu

Učebna výpočetní techniky

elu Kudláčkovou, Mgr. Jana Schreiba a Mgr. Jana Pytla. Děkuji jim a všem ostatním zaměstnancům školy za pomoc, kterou mi poskytovali a poskytují.

Od začátku jsem věděl, že se mohu spolehnout na pedagogický sbor, který můj předchůdce Mgr. Zdeněk Dvořák s velkou pečlivostí budoval po dobu více než 20 let. Musím konstatovat, že stávající učitelé byli a jsou největším „bohatstvím“ naší školy. Nyní se dostávám k našim studentům. Když předávám s panem biskupem maturitní vysvědčení, nemohu ani uvěřit, kolik našich studentů prospělo se samými jedničkami a kolik prospělo s vyznamenáním. Považte, že v tomto roce jsme měli dvě třetiny absolventů s vyznamenáním a z toho dokonce jednu třetinu se samými jedničkami. Také při posledním oficiálním hodnocení středních škol, které provádělo MŠMT, se naše Biskupské gymnázium umístilo v první desítce nejlepších středních škol z celé České republiky.

Mám radost, kolik našich absolventů pokračuje na těch nejprestižnějších vysokých školách jak v České republice, tak i v zahraničí. Když dostáváme od našich bývalých studentů zpětnou vazbu, na jaké vysoké školy nastoupili, jsme na ně hrdí, a to mluvím za celý pedagogický sbor.

Biskupské gymnázium J. N. Neumanna je dlouhodobě veřejností vnímáno jako gymnázium, které se zaměřuje na výuku cizích jazyků. Naším současným úkolem je ukázat, že i ostatní obory studia jsou na Bigy kvalitní. Pokud se podíváme na vysoké školy, na které se hlásí naši absolventi, vidíme jednoznačný trend příklonu k přírodovědným a technickým oborům oproti minulosti. Současný stav je už vyrovnaný – přibližně polovina studentů pokračuje na humanitních vysokých školách a druhá polovina se zaměřuje na technické a přírodovědné obory. To je, dle mého mínění, optimální stav. Gymnázium má ze své podstaty poskytovat všeobecné vzdělání. Uvědomme si, že na naši školu přicházejí i žáci, kterým je v době podání přihlášek ke studiu pouhých jedenáct let.

Zcela mimořádná, z pohledu ostatních „krajských“ gymnázií, je nabídka mimoškolních aktivit pro naše žáky. Na Bigy máme vlastní Středisko volného času a v letošním roce jsme nabízel zdarma na třicet kroužků, do kterých se zapojilo 350 našich studentů. Naším dalším cílem je otevření vlastní Základní umělecké školy.

Biskupské gymnázium J. N. Neumanna je církevní gymnázium jehož zřizovatelem je biskupství českobudějovické. Věřím,

a jsem si tím jistý, že to, co nás nejvíce odlišuje od ostatních středních škol, je celková atmosféra školy. Jak vidí budoucnost Biskupského gymnázia náš zřizovatel, to si můžete přečíst v zamyšlení Otce biskupa Vlastimila.

Vrátím se ale k vizi o budoucnosti Biskupského gymnázia a nyní z pohledu zázemí školy. V současné době máme velmi hezky vybavené laboratoře pro odborné předměty a i ostatní „kmenové“ třídy jsou nově zařízeny. Naším nejbližším cílem je vybudování hřiště či tělocvičny v prostoru malého dvora a vytvoření zeleného relaxačního prostoru s venkovní učebnou na rovné střeše školy.

Co bych popřál našemu gymnáziu do dalších třiceti let?

Stále stejný pedagogický sbor, tj. nadšené, vzdělané a empatické učitele. Pořád stejně vstřícného a štědrého zřizovatele. A ze všeho nejvíce bych si přál, aby brány našeho gymnázia opouštěli zdraví sebevědomí a vzdělaní mladí lidé, kteří umějí prosadit svůj názor a jsou zároveň ochotni přijmout i názor ostatních. Mladí lidé, kteří jsou schopni klást si otázky o smyslu věcí.

Připravil Martin Maršík, ředitel Bigy

VIRTUÁLNÍ PŘÍPRAVA DĚTÍ na 1. svaté přijímání a na 1. svátost smíření

V mnohých farnostech na začátku nového školního roku začaly nejen setkávání dětí ve společenstvích nebo výuka náboženství, ale také příprava prvkomunikantů.

Jenže přišla druhá vlna pandemie a školy a fary musely být opět zavřené. Jak tedy pokračovat v přípravě?

Aby příprava neustala, přišlo Pastorační středisko s pomocnou rukou, a to s nabídkou lekcí, na které se děti spolu s (pra)rodiči mohou podívat na YouTube **Prolidi.online**. V sekci nazvané **„Příprava na 1. sv. přijímání a zpověď“** naleznou postupně se rozrůstající počet videí, které vybízejí k přemýšlení a povídání o tématech, která jsou součástí programu příprav dětí na přijetí svátostí. Tyto lekce nemají být náhradou příprav dětí s knězem nebo s katechetou, ale pouze doplňující nabídkou. Děti budou více připravené na řádnou přípravu a navíc se (pra)rodiče s dětmi mohou sdílet o důležitých tématech a tím naplnit svůj slib, který učinili při svatbě a křtu dítěte, že ho vychovají ve víře. Lekce jsou připravené tak, aby se i po pandemickému stavu nouze, kdy opět začne řádná příprava, mohly použít jako podpůrný materiál.

Lekce budou zveřejňovány postupně a vycházejí z metodiky, kterou připravila Mgr. Ludmila Veselá. Mgr. Martina Fürstová vede jednotlivé lekce a dětem také připravuje jednoduché testy k opakování hlavního tématu každé lekce. Za správné odpovědi na otázky v testu ke každé lekci a po jejich zaslání na adresu **katechetky@bcb.cz** dětem pošleme drobnou odměnu. Proto prosím nejen lekce propagujte, ale nezapomeňte dětem připomenout, aby poslaly i svou zpáteční adresu. Za to by mohly získat bodové hodnocení při řádné přípravě.

Martina Fürstová

Foto: archiv Bigy

Tělocvična

V hospici je radost větší, než si myslíme a bolest menší, než se bojíme.

Pečujeme o těžce nevyléčitelně nemocné, zejména onkologických diagnóz ve finálních stavech. Naším cílem je, aby umírající odcházeli z tohoto světa bez bolesti na těle i na duši, a s vděčností za život, který jim byl dán.

Zdravotní pojištění pokryje jen část nákladů péče o umírající. Pomoci můžete darem na sbírkový účet:

Hospic sv. Jana N. Neumanna, Prachatice	180 434 606/0600	var. s.	20000
Domov Matky Vojtěchy, Prachatice	203 331 360/0600	var. s.	20101
Domácí Hospic sv. Veroniky Č. Budějovice	221 410 046/0600	var. s.	20202
Domácí hospic sv. Markéty, Strakonice	215 004 906/0600	var. s.	20303
Domácí hospic sv. Jakuba, Prachatice	206 347 368/0600	var. s.	20404
Domácí hospic sv. Víta, Č. Krumlov	201 237 215/0600	var. s.	20505

Děkujeme všem, kteří svým vánočním darem umožňují našim pacientům prožít hezký závěr života i při v těžké nemoci.

Přejeme Vám hezké prožití vánočních svátků!

Děkuji vám za veškerou péči, kterou jste věnovali mé sestře. Věnovali jste jí 26 dnů mimořádné péče, starostlivosti, trpělivosti a úcty. Vážím si toho, že její nástup mohl být uskutečněn v tak krátkém časovém horizontu od podání žádosti. Moje sestra statečně bojovala 8 let s onkologickým onemocněním a její duše odejít do poslední chvíle určitě nechtěla. Díky vám všem se podařilo, aby prožila konec svých dnů v krásném a láskyplném prostředí. Pokud existují andělé, tak vy všichni jste těmi anděly na Zemi. (sestra pacientky)